

UCHWAŁA Nr XXXVIII/51/2017

RADY GMINY SADKI

z dnia 26 października 2017 r.

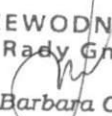
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Sadki na lata 2016-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) w związku z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1023), Rada Gminy Sadki uchwała, co następuje:

§1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji Gminy Sadki na lata 2016-2020, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sadki.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy

mgr Barbara Gajewska

Uzasadnienie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Sadki na lata 2016-2020 to wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji zostało, w pierwszej kolejności, poprzedzone szczegółową diagnozą w szeroko rozumianym obszarze zagadnień społecznych, a w drugiej kolejności także gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych (diagnoza została opracowana zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1023) oraz Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 opracowanymi przez Ministra Rozwoju).

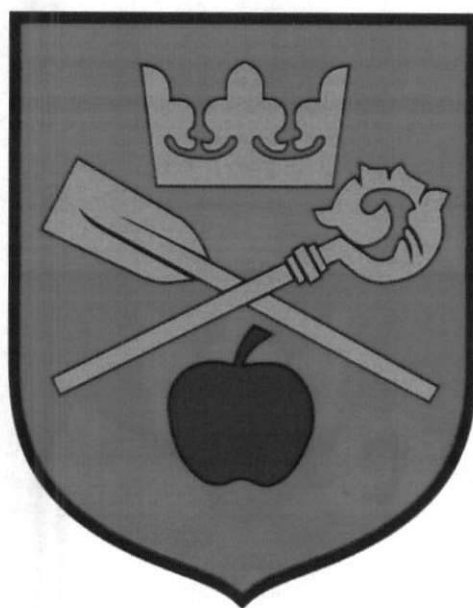
Dopiero tak przeprowadzona analiza pozwoliła dokonać pełnej diagnozy problemów i zagrożeń, wskazać obszary o największej koncentracji zjawisk kryzysowych, a w konsekwencji wyznaczyć obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. To na nich ostatecznie zdefiniowano katalog działań, które – konsekwentnie wdrażane i realizowane – będą prowadziły do sukcesywnego wydzwignięcia się z sytuacji kryzysowej lub przynajmniej minimalizowania jej skutków.

W programie ujęto działania, które w najbliższych latach winny być realizowane z wykorzystaniem środków unijnych (EFRR, EFS), ale co równie ważne także działania, które finansowane będą z innych środków publicznych oraz prywatnych.

Połączenie aktywności wielu osób i instytucji, także różnych środków, w tym właśnie zarówno publicznych, jak i prywatnych pozwoli w sposób kompleksowy rozwiązać wszystkie zdiagnozowane w dokumencie problemy.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy
mgr Barbara Gajewska

**GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI
DLA GMINY SADKI
NA LATA 2016-2020**

Kraków, 2017 r.

Opracowanie:

Future Green Innovations S.A.

ul. Podole 60

30-394 Kraków

Telefon: 508 002 242

E-mail: office@greenfuture-projekt.pl

1. Wprowadzenie	5
1.1. Wstęp	5
1.2. Zakres pojęciowy	5
2. Opis powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	7
2.1. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami krajowymi	7
2.2. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami regionalnymi	9
2.3. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami lokalnymi	12
3. Ogólna diagnoza Gminy Sadki	14
3.1. Sfera społeczna	15
3.2. Sfera gospodarcza	16
3.3. Sfera środowiskowa	17
3.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	17
3.5. Sfera techniczna	18
4. Obszar zdegradowany Gminy Sadki	20
5. Diagnoza problemów społecznych w Gminie Sadki na podstawie badań ankietowych ..	27
6. Obszar rewitalizacji Gminy Sadki	39
7. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji	43
7.2. Podobszar rewitalizacji Liszkówko	43
7.3. Podobszar rewitalizacji Dębionek	46
7.4. Podobszar rewitalizacji Kraczkki	49
8. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	53
9. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk	54
10. Lista planowanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	57
11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacji	62
12. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym PR	63
12.1. Komplementarność przestrzenna	63
12.2. Komplementarność problemowa	64
12.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	66
12.4. Komplementarność międzyokresowa	66
12.5. Komplementarność źródeł finansowania	67

13.	Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie Gminy w proces rewitalizacji.....	69
14.	System zarządzania realizacją programu rewitalizacji.....	73
15.	System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu PR.....	78
15.1.	Procedura zgłaszania nowych zadań do GPR.....	80
15.2.	Procedura zgłaszania propozycji zmian do GPR.....	81
16.	Określenie niezbędnych zmian w uchwałach.....	83
16.1.	Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3	83
17.	Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	84
17.1.	Specjalna Strefa Rewitalizacji	84
17.2.	Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	84
17.2.1.	Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.....	84
17.2.2.	Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	84
18.	Ocena oddziaływania na środowisko	85
	Bibliografia:	86
	Strony internetowe:	87
	Spis tabel:	88
	Spis rysunków:	88

1. Wprowadzenie

1.1. Wstęp

Przemiany społeczno-gospodarcze na przestrzeni ostatnich kilkadziesiąt lat ukazały niekorzystne zjawiska i procesy na obszarach miejskich. Jednymi z obserwowanych procesów demograficznych i przestrzennych jest niekontrolowane rozpraszanie zabudowy miejskiej czy wzrost indywidualnego transportu samochodowego. Dlatego zgodnie z tendencjami europejskimi promuje się powrót do miast – niskoemisyjnych i przyjaznych. Sprzyja temu wzmacnianie funkcji mieszkaniowych, gospodarczych i kulturalnych. W ostatnich latach przykłada się większe znaczenie rewitalizacji - jest ona uwzględniana w dokumentach rządowych wyznaczających kierunki rozwoju kraju, a mianowicie w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego, koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 czy Strategii Rozwoju Kraju. Narodowy Plan Rewitalizacji wymaga podejścia kompleksowego do wyprowadzania danego obszaru ze stanu kryzysowego poprzez działania w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i kulturowej.

9 października 2015 r. została uchwalona ustawa o rewitalizacji, która wprowadziła pojęcie Gminnego Programu Rewitalizacji. Program jest opracowywany i uchwalany przez Radę Gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie terytorialnym* (t.j. Dz. U. z 1990 r. Nr 16, poz. 95 ze zm.) oraz na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777). Gminy, które go uchwalą mają możliwość ubiegania się o wsparcie działań związanych z rewitalizacją. Środki można pozyskać z programów operacyjnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Wsparcie uzyskują projekty terenów zdegradowanych, które wynikają ze zintegrowanych programów rewitalizacji społeczno - gospodarczej, przestrzennej i funkcjonalnej.

1.2. Zakres pojęciowy

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. *rewitalizacja* „stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”.

Ze *stanem kryzysowym* mamy do czynienia w wyniku „koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu

edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym”.

Obszar zdegradowany to obszar, na którym stwierdzono stan kryzysowy, oraz występuje w nim, co najmniej jedno z negatywnych zjawisk takich jak:

- gospodarcze,
- środowiskowe,
- przestrzenno - funkcjonalne,
- techniczne.

Obszar ten może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające wspólnych granic pod warunkiem, że występuje sytuacja kryzysowa na każdym z podobszarów.

Obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego Gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar ten można podzielić na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni Gminy, a także zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców. W skład tych obszarów mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takie jak tereny poprzemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojkowe lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Program rewitalizacji jest inicjowany, opracowywany i uchwalany przez radę Gminy. Zakłada on wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej czy środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

2. Opis powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

2.1. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami krajowymi

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020

Celem opracowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Wytycznych jest ujednolicenie warunków i procedur wdrażania programów operacyjnych na lata 2014-2020 w zakresie projektów realizujących cele i procesy rewitalizacji. Wytyczne określają, jak należy rozumieć pojęcie rewitalizacji w odniesieniu do działań współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS w perspektywie finansowej 2014-2020, wskazują instrumenty realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz zapewniają ich spójność oraz kompleksowość.

Gminny Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest kluczową średniookresową strategią rozwojową dla Polski do roku 2020. Przedstawia najważniejsze zadania, które powinny być realizowane w przeciągu najbliższych lat, aby wzmocnić procesy rozwojowe kraju. Strategia promuje podejście dwukierunkowe - usuwanie ograniczeń i słabości polskiej gospodarki oraz wykorzystanie jej mocnych stron. Wyznacza trzy główne obszary strategiczne, na których należy skoncentrować działania w celu przyspieszenia procesów rozwojowych, są to:

1. Sprawne i efektywne państwo:

- 1.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem.
- 1.2. Zapewnienie środków na działania rozwojowe.
- 1.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela.

2. Konkurencyjna gospodarka:

- 2.1. Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej.
- 2.2. Wzrost wydajności gospodarki.
- 2.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki.
- 2.4. Rozwój kapitału ludzkiego.
- 2.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych w gospodarce.

2.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.

2.7. Zwiększenie efektywności transportu.

3. Spójność społeczna i terytorialna:

3.1. Integracja społeczna.

3.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych.

3.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

Celem głównym strategii średniookresowej staje się wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Strategia zakłada zatrzymanie procesów marginalizacji na obszarach, które tracą swoje funkcje społeczno - gospodarcze, poprzez procesy rewitalizacyjne. W zdegradowanych rejonach nastąpi lokalizacja nowych funkcji, ożywienie i dywersyfikacja gospodarcza, a także poprawa sytuacji społecznej.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Sadki na lata 2016-2020 będzie mieć na celu działanie w zakresie obszarów strategicznych oraz dążenie do realizacji celów w sposób pośredni lub bezpośredni. Jest on spójny z założeniami Strategii w szczególności w zakresie realizacji celów takich jak:

- rozwój kapitału ludzkiego,
- integracja społeczna,
- wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela.

Krajowa Polityka Miejska 2023

Krajowa Polityka Miejska jest adresowana do wszystkich polskich miast i ich obszarów funkcjonalnych. Formuje ona kierunki działań rewitalizacyjnych i zaznacza, że najbardziej zaawansowanym procesem przemian jest kompleksowa rewitalizacja, realizowana na obszarach zdegradowanych, odnosząca się do konkretnego, wyznaczonego w oparciu o obiektywne kryteria, terytorium i łącząca wysiłki różnych podmiotów, których suma ma spowodować trwałe ożywienie społeczne i gospodarcze obszaru, zwiększenie jego atrakcyjności dla mieszkańców i przedsiębiorców oraz poprawę jakości życia. W ten sposób należy utworzyć przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności

lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i powstające we współpracy z lokalną społecznością.

Gminny Program Rewitalizacji wykazuje spójność z opisanymi wyżej kierunkami działań.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju to dokument określający główne trendy, wyzwania oraz scenariusze rozwoju kraju w perspektywie długookresowej. Głównym celem dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków.

Gminny Program Rewitalizacja jest zgodny z następującymi celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju:

- Cel 3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki .
- Cel 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”.
- Cel 8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.
- Cel 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

2.2. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami regionalnymi

Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego do roku 2020

Według *Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego do roku 2020* misją rozwoju województwa jest: "*Kujawsko - Pomorskie – człowiek, rodzina, społeczeństwo*".

Za najważniejszą i najpilniejszą do realizacji „potrzebę rozwojową” województwa kujawsko-pomorskiego uznano priorytety takie jak:

- konkurencyjna gospodarka,
- modernizacja przestrzeni wsi i miast,
- silna metropolia,
- nowoczesne społeczeństwo.

Cele *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Sadki na lata 2016-2020* są spójne z priorytetem konkurencyjna gospodarka oraz modernizacja przestrzeni wsi i miast.

Priorytet pierwszy "konkurencyjna gospodarka" wpływa w sposób bezpośredni na jakość życia mieszkańców, gdyż wzrost gospodarczy jest powiązany z pozostałymi aspektami wpływającymi na poszczególne sektory życia mieszkańców.

Celami strategicznymi *Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko –Pomorskiego do roku 2020*, w które wpisują się cele Gminnego Programu Rewitalizacji są:

- gospodarka i miejsca pracy,
- aktywne społeczeństwo i sprawne usługi,
- bezpieczeństwo,
- tożsamość i dziedzictwo.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

W Programie wskazano, iż jako jedno z najważniejszych wyzwań i potrzeb należy przyjąć rewitalizację fizyczną, gospodarczą i społeczną ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich. Jednym z celów *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020*, który jest powiązany z Gminnym Programem Rewitalizacji jest cel 9. Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją i odpowiadający mu priorytet inwestycyjny 9 b. Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich. Jego cel szczegółowy to wzrost ożywienia społecznego i gospodarczego na obszarach miejskich i obszarach powiązanych z nimi funkcjonalnie. Efektem realizacji będzie zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego, wzrost potencjału gospodarczego oraz wzrost aktywności społecznej na obszarach problemowych.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020

Misją wyznaczoną w Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest tworzenie warunków dla rozwoju aktywności i samodzielności mieszkańców w życiu społecznym.

Gminny Program Rewitalizacji wykazuje zgodność z następującymi celami strategicznymi dokumentu:

- Wzrost poziomu samodzielności życiowej mieszkańców regionu.

- Wzrost poziomu życia mieszkańców regionu poprzez zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług społecznych.
- Wzrost poziomu aktywności w życiu społecznym.

Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

Zasady regionalne definiują pojęcia związane z rewitalizacją oraz przedstawiają reguły opracowywania programu rewitalizacji. Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych odnoszą się do nowej perspektywie finansowej. Prawidłowo wykonany program rewitalizacji cechuje się: kompleksowością, komplementarnością, koncentracją oraz realizacją zasady partnerstwa i partycypacji. Ponadto zasady regionalne wskazują również sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, obligatoryjne elementy PR oraz oczekiwane efekty procesów rewitalizacji prowadzonych w województwie kujawsko-pomorskim.

Gminny Program Rewitalizacji został opracowany w oparciu o zasady regionalne i wykazuje zgodność z regułami opracowania programów rewitalizacji zawartymi w dokumencie.

Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność – Partnerstwo dla Krajny i Pałuk dla obszaru powiatu nakielskiego na lata 2016-2023

Dokument ten został opracowany przez Stowarzyszenie Partnerstwo dla Krajny i Pałuk. Do zadań Stowarzyszenia należy aktywizacja lokalnych społeczności oraz przedsiębiorczości. poprawa jakości życia mieszkańców, także rozwój nowych miejsc nowych firm, a wraz z tym powstawanie nowych miejsc pracy. Wymienione cele są opracowywane i realizowane poprzez stworzenie strategii rozwoju lokalnego.

Cele przedstawione w Strategii wiążą się z celami strategicznymi wyznaczonymi przez Program Rewitalizacji. Następujące cele zawarte w dokumencie zawierają się w założeniach Programu:

- budowanie potencjału dla rozwoju gospodarki,
- pobudzenie aktywności mieszkańców,
- poprawa stanu infrastruktury.

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nakielskiego

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nakielskiego zawiera diagnozę obszaru, wykonaną na podstawie m.in. badań ankietowych. Badania pozwoliły na wykrycie problemów w różnych dziedzinach, takich jak: infrastruktura, turystyka i rekreacja, gospodarka, sprawy społeczne czy środowisko. Umożliwiło to wskazanie odpowiednich celów rozwojowych, a także priorytetów inwestycyjnych oraz innych przewidzianych przedsięwzięć wraz z ich realizacją i monitorowaniem.

Przygotowany Gminny Program Rewitalizacji nawiązuje do następujących celów zawartych w strategii:

- tworzenie marki powiatu oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej powiatu,
- modernizacja infrastruktury drogowej,
- wdrażanie standardów ochrony środowiska ,
- wzrost aktywności społecznej mieszkańców,
- rewitalizacja i kompleksowe ożywienie obszarów zaniedbanych.

2.3. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami lokalnymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sadki na lata 2014-2021

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sadki na lata 2014-2021 przedstawia problemy społeczne w Gminie Sadki oraz wyznacza kierunki działań, których zadaniem będzie niwelowanie niekorzystnych zjawisk w sferze społecznej.

Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące cele strategiczne Strategii:

- Przeciwdziałanie bezrobociu i bezdomności.
- Rozwój kompleksowego systemu wsparcia rodziny oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.
- Wyrównanie szans i integracja osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych oraz starszych.
- Stymulacja społeczności lokalnej do zdrowego stylu życia, wolnego od alkoholu i innych uzależnień.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sadki

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sadki jest dokumentem określającym politykę przestrzenną Gminy, w tym lokalne zasady

zagospodarowania przestrzennego. Studium sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych Gminy, a jego ustalenia są wiążące dla organów Gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Cele polityki przestrzennej zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji oraz w Studium korelują ze sobą w znacznym stopniu. Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące cele Strategii:

- wielofunkcyjny rozwój wsi oraz poprawę warunków życia mieszkańców,
- rozbudowę infrastruktury technicznej i modernizację układu komunikacyjnego,
- ochronę obszarów cennych przyrodniczo i ich wykorzystanie do promocji Gminy.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Sadki na lata 2016-2020 jest zgodny z zapisami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sadki.

Strategia Rozwoju Gminy Sadki do 2020 roku

Strategia Rozwoju Gminy jest dokumentem strategicznym o charakterze długofalowym wyznaczającym cele i kierunki rozwoju Gminy na lata 2015 – 2020.

Misją Gminy Sadki jest zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz konkurencyjności gospodarki Gminy, poprzez aktywizację gospodarczą, rozwój infrastruktury technicznej, poprawę stanu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców, w tym również wzmocnienie jej funkcji turystycznej przy zachowaniu zasad ekorozwoju.

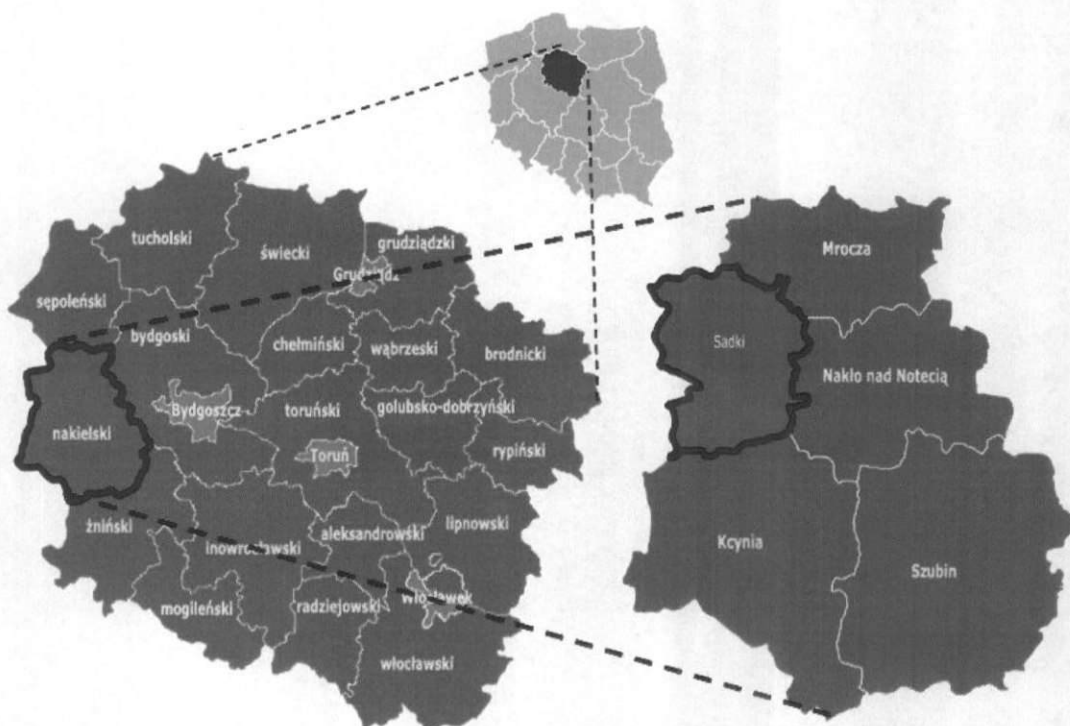
Cele *Strategii Rozwoju Gminy Sadki do roku 2020 roku*, które wpisują się w założenia Gminnego Programu Rewitalizacji są następujące:

- rozwój infrastruktury technicznej, jako instrumentu poprawy stanu środowiska, poprawy jakości życia mieszkańców oraz poprawy atrakcyjności inwestycyjnej,
- poprawa stanu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców poprzez rozwój bazy oświatowej i zwiększenie oferty edukacyjnej i sportowej, jako podstawowy sposób osiągnięcia mobilności na rynku pracy, ograniczania bezrobocia i poprawy sytuacji materialnej ludności,
- rozwój turystyki rozumiany jako szansa wykorzystania zasobów Gminy w zakresie wzrost dochodów uzyskiwanych z turystyki poprzez zróżnicowanie oferty turystycznej.

3. Ogólna diagnoza Gminy Sadki

Gmina Sadki jest Gminą wiejską położoną w powiecie nakielskim, w zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Położenie Gminy Sadki przedstawia rysunek 1. Omawiana Gmina graniczy: na zachodzie – z Gminą Wyrzysk, na północy i północnym - wschodzie – z Gminami Łobżenica i Mrocza, na wschodzie – z Gminą Nakło nad Notecią, na południu - z Gminą Kcynia. Sieć osadniczą Gminy tworzy 14 sołectw: Anieliny, Bnin, Broniewo, Dębionek, Dębowo, Liszkówko, Łodzia, Mrozowo, Radzicz, Jadwiżyn, Kraczki, Samostrzel, Śmielin oraz Sadki.

Powierzchnia Gminy wynosi 153,75 km², co stanowi 13,73% powierzchni powiatu nakielskiego, a 0,86% powierzchni województwa. Gminę Sadki zamieszkuje 7 310 osób (stan na dzień 31.12. 2016 r.).

Rysunek 1. Położenie Gminy Sadki na tle kraju, województwa kujawsko-pomorskiego oraz powiatu nakielskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.gminy.pl oraz <http://wikitravel.org>

W wyniku delimitacji obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji Gmina Sadki została poddana analizie pod kątem występowania zjawisk kryzysowych w sferze społecznej,

gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Poniżej przedstawione zostały wnioski wynikające z przeprowadzonej diagnozy Gminy Sadki.

3.1. Sfera społeczna

Gminę Sadki na dzień 31.12.2016 r. zamieszkiwało 7 310 osób. Kobiety stanowiły 49,74%, a mężczyźni 50,26% wszystkich mieszkańców. Współczynnik feminizacji wyniósł 99 kobiet na 100 mężczyzn (*BDL, GUS*). Na przestrzeni lat 2010-2016 liczba ludności w analizowanej Gminie wzrosła z 7271 (2010 r.) do 7310 osób (2016r.) – nastąpił wzrost o około 0,54%. W latach 2010-2012 liczba ludności w Gminie Sadki wzrastała, natomiast po 2012 roku można zauważyć tendencję malejącą. Na przełomie lat 2010-2016 przyrost naturalny spadł o około 30,77%.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego Gminę Sadki w 2016 roku zamieszkiwało 21,5% ludności w wieku przedprodukcyjnym, 63,2% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym, a pozostałe 15,3% stanowiły osoby w wieku poprodukcyjnym.

W latach 2010-2016 systematycznie wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym (55,3 osób w wieku przedprodukcyjnym/100 osób w wieku przedprodukcyjnym w 2010 r. do 70,9 osób w wieku przedprodukcyjnym/100 osób w wieku przedprodukcyjnym w 2016 r.). Ponadto liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym systematycznie wzrastała w latach 2010-2016 (z 20 osób w 2010 r. do 24,2 osób w 2016r.) Wskaźniki te świadczą o starzeniu się społeczeństwa.

Dane statystyczne z Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące bezrobocia w Gminie Sadki wskazują, że udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym maleje systematycznie od 2012 roku. Udział bezrobotnych kobiet w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Sadki był większy niż udział mężczyzn i wahał się pomiędzy 12,5%, a 15,7% w latach 2010-2016. Ponadto dane dowodzą, że większy udział bezrobotnych w Gminie Sadki stanowią kobiety – w latach 2010-2016 udział kobiet w ilości wszystkich bezrobotnych oscylował pomiędzy 55,8%, a 62,6%. Z danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią wynika, że największe bezrobocie odnotowano wśród osób: z wykształceniem zasadniczym zawodowym, w wieku 25-34 lat oraz ze stażem pracy wynoszącym od 1 roku do 5 lat.

Osobom, którym najczęściej udzielana jest pomoc przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej są rodziny z problemami opiekuńczo - wychowawczymi, rodziny niezdolne do

samodzielnego stworzenia dzieciom podstawowych warunków bytowych i opiekuńczo – wychowawczych oraz rodziny dotknięte ubóstwem. Z rodzin objętych pomocą w 2010 r. z w/w problemem było 13,95%, w 2011 r. to 12,79, a w 2012 r. to 13,69%. Największy problem stanowi wychowywanie dzieci w rodzinach, które nie zapewniają realizacji podstawowych potrzeb. Osoby niepełnosprawne i długotrwale chore stanowią dużą grupę osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Z ogółu rodzin objętych pomocą w 2010 r. z w/w problemem było 37,21%, w 2011 r. to 33,25%, a w 2012 to 36,90%. Niepełnosprawni mogą korzystać z wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy w Nakle nad Notecią i Warsztatów Terapii Zajęciowej. Osobom starszym należy się pomoc w formie usług opiekuńczych. W przyszłości należy podnosić kwalifikacje opiekunek, gdyż są większe oczekiwania co do jakości usług. Gmina dopłaca do osób, które są kierowane do Domów Pomocy Społecznej. Pomoc osobom starszym obejmuje m.in. pomoc środowiskową ukierunkowaną na rozwój działalności kulturalno-oświatowej, organizowanie czasu wolnego, aktywizację i organizację imprez okolicznościowych.

3.2. Sfera gospodarcza

Według Głównego Urzędu Statystycznego w Gminie Sadki w 2016nr. znajdowało się 359 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 337 znajdowało się w sektorze prywatnym, natomiast 21 w sektorze publicznym.

W Gminie Sadki w 2016 r. dominowały mikro przedsiębiorstwa (0 – 9 pracowników), które stanowiły około 95% wszystkich przedsiębiorstw, natomiast małe przedsiębiorstwa (10-49 pracowników) stanowiły 4,74%.

Dominującą działalnością na terenie Gminy Sadki jest handel hurtowy i detaliczny. Znaczącymi działalnościami gospodarczymi na analizowanym terenie są również budownictwo oraz przetwórstwo przemysłowe.

Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w Gminie Sadki w 2016 r, wynosił 77,7 i tym samym był niższy niż w powiecie nakielskim (114,1) i województwie kujawsko-pomorskim (149,8).

Spośród podmiotów gospodarczych, działających na terenie Gminy Sadki do kluczowych zaliczyć należy:

- Przedsiębiorstwo Rolno – Przemysłowe „DĘBOWO” Sp. z o.o. w Dębowie,
- Przedsiębiorstwo Rolniczo – Handlowe „Dębionek” Sp. z o.o. w Dębnie,

- Stadnina Koni w Dobrzyniewie Sp. z o.o. (Gospodarstwo w Mrozowie);
- Gospodarstwo Rolne „SAMPOL” Sp. z o.o. w Samostrzelu,
- Rolniczą Spółdzielnię Produkcyjną w Sadkach.

3.3. Sfera środowiskowa

Według Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, na podstawie rocznych ocen jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2014-2016, można stwierdzić, że w strefie kujawsko-pomorskiej (do której należy Gmina Sadki) do klasy C¹ można zaliczyć poziomy stężenie PM10, benzo(a)pirenu w pyłach zawieszonych PM10 oraz od 2015 roku PM2.5.

Na terenie Gminy znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Rezerwat przyrody „Borek” o powierzchni 129,71 ha, chroniony ze względu na zbiorowiska leśne – grądowe i łąkowe,
- Nadnotecki Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny w południowej części Gminy, w pradolinie Noteci (cała pradolina Noteci stanowi międzynarodowy korytarz ekologiczny, wchodzący w skład krajowej sieci ECONET - PL),
- Obszar Specjalnej Ochrony ptaków „Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego”, znajduje się w południowej części Gminy Sadki i obejmuje powierzchnię 3305,4 ha (Natura 2000),
- Specjalny obszar ochrony „Dolina Noteci” obejmuje m.in. Gminę Sadki (Natura 2000),
- Użytki ekologiczne zajmują w Gminie Sadki 27,63 ha,
- Pomniki przyrody - 26 - w postaci głównie pojedynczych drzew i ich zgrupowań.

3.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

---

¹ klasa C - jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne albo przekraczają poziomy docelowe (WIOŚ w Bydgoszczy).

W strukturze użytkowania terenów Gminy dominują obszary rolne, które zajmują ponad 75% powierzchni, tj. 11 594 ha, następnie lasy i zadrzewienia stanowią ok. 16%, tj. 2 514 ha, natomiast tereny zabudowane i zurbanizowane to 3,24% powierzchni Gminy (498 ha).

We wsi Sadki zlokalizowane są największe na analizowanym terenie zespoły zabudowy mieszkaniowej. Przyczyną dominacji zabudowy zagrodowej (tj. budynki mieszkalne oraz inwentarskie i gospodarcze) w pozostałych miejscowościach Gminy Sadki jest rolniczy charakter tych obszarów. Zabudowa wielorodzinna na terenie omawianej Gminy związana jest z przedwojennymi zespołami dworsko-folwarcznymi bądź gospodarstwami uspołecznionymi okresu powojennego. Zabudowa usługowa w głównej mierze umiejscowiona jest we wsi Sadki – dominującym ośrodku usługowym Gminy, podczas gdy na pozostałych obszarach Gminy reprezentowana jest przede wszystkim przez obiekty oświatowe. Podobnym rozlokowaniem charakteryzuje się zabudowa techniczno-produkcyjna, która również koncentruje się w Sadkach, a w innych miejscowościach związana jest głównie z przetwórstwem rolno-spożywczym (SUiKZP Gminy Sadki).

3.5. Sfera techniczna

Przez obszar Gminy przebiegają drogi krajowe (nr 10, wiodąca z Warszawy do Szczecina), powiatowe oraz gminne. Gminne drogi liczą w Gminie 111,7 km, a stan ich nawierzchni jest zazwyczaj niezadowalający – wiele jest dróg nieutwardzonych. Rzeka Noteć jest elementem drogi wodnej Wisła – Odra i powiązana z zachodnioeuropejskimi szlakami wodnymi.

W Gminie Sadki nie ma dworca PKS ani PKP. Przystanki komunikacyjne należące do Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Bydgoszczy znajdują się w: Broniewo, Dębowo, Dębionek, Liszkówko, Radzicz, Sadki, Kraczki, Samostrzel, Bnin, Śmielin.

Na analizowanym terenie 97,1% ludności Gminy korzysta z instalacji wodociągowej. W 2016 roku długość czynnej sieci wodociągowej wynosiła 102,1 km. Mieszkańcy, którzy nie są zwodociągowani, korzystają z prywatnych studni zlokalizowanych na działkach.

Gmina Sadki nie posiada własnej oczyszczalni ścieków i korzysta z oczyszczalni znajdującej się w Gminie Nakło nad Notecią. Oczyszczalnia ścieków eksploatowana jest przez Komunalne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Nakle nad Notecią. Natomiast całą siecią kanalizacyjną na terenie Gminy Sadki zarządza Komunalne

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Szubinie. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w Gminie Sadki w 2016 r. wynosiła 12,4 km.

Na obszarze Gminy Sadki nie ma zlokalizowanej sieci gazowej.

Wnioski dotyczące występowania stanu kryzysowego w Gminie Sadki:

- spadek przyrostu naturalnego oraz wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na osoby w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym obrazuje zjawisko starzenia się społeczeństwa. Starzenie się społeczeństwa w Gminie może implikować potrzebę organizacji czasu wolnego osobom starszym (np. Klub Seniora) oraz organizację usług opiekuńczych. Zjawisko starzenia się społeczeństwa wiąże ze sobą również konieczność dostosowania budynków do potrzeb ludzi, którzy posiadają problemy z poruszaniem się,
- można stwierdzić, że w Gminie Sadki występują przekroczenia poziomów stężeń PM10, benzo(α)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 oraz od 2015 roku PM2.5. Może być to spowodowane przebieganiem drogi krajowej numer 10 przez teren Gminy oraz paleniem niewłaściwego paliwa w kotłowniach indywidualnych. Działaniem, które może być podjęte w celu zmniejszenia poziomu stężeń zanieczyszczeń jest informowanie mieszkańców Gminy o zagrożeniach płynących z palenia m.in. odpadów w piecach domowych,
- na terenie Gminy Sadki znajduje się mało podmiotów gospodarki narodowej przypadających na mieszkańców w wieku produkcyjnym, co obrazuje występowanie problemów w sferze gospodarczej na terenie Gminy Sadki. Zachętą do zakładania działalności gospodarczej mogła by być pomoc prawna dotycząca zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej,
- zły stan dróg gminnych jest dowodem na występowanie negatywnych zjawisk w sferze technicznej – istnieje potrzeba poprawy ich stanu,
- brak sieci gazowej może powodować zanieczyszczenie powietrza – mieszkańcy Gminy korzystają z przestarzałych kotłów na węgiel. Brak sieci gazowej na terenie Gminy Sadki potwierdza występowanie negatywnych zjawisk w sferze technicznej.

4. Obszar zdegradowany Gminy Sadki

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2017 r. *o rewitalizacji* (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1777 ze zm.) obszar Gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć, jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto, co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Za obszary koncentracji negatywnych zjawisk w każdej ze sfer można uznać te, dla których przyjęte wskaźniki są gorsze niż średnia dla Gminy. Występowanie zjawisk kryzysowych w sferze społecznej jest zatem warunkiem, by dany obszar mógł zostać uznany za obszar zdegradowany.

Aby dokonać diagnozy i delimitacji, podzielono obszar Gminy na obszary zgodnie z granicami poszczególnych sołectw w Gminie Sadki. Rozdziału dokonano ze względu na naturalny podział Gminy, który kształtował się przez lata. Podział ten ma na celu wyszczególnienie rejonów, na których występują zjawiska kryzysowe. Dzięki temu otrzymano 14 obszarów (tabela 1).

Tabela 1. Liczba ludności w poszczególnych sołectwach Gminy Sadki na koniec roku 2015

Sołectwo	Liczba ludności [os.]
Anieliny	436
Bnin	269
Broniewo	257
Dębionek	652
Dębowo	665
Jadwiżyn	198
Kraczki	335
Liszkówko	202
Łódzia	311
Mrozowo	337
Radzicz	485
Sadki	2107
Śmielin	665
Samostrzel	615

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Podział Gminy miał również na celu lepszą charakterystykę statystyczną i wyodrębnienie obszaru zdegradowanego w sposób gwarantujący obiektywizm poszczególnych zjawisk oraz z drugiej strony, wieloaspektowość funkcji terenu. Pojęcie jednostki urbanistycznej zostało zdefiniowane przez Instytut Rozwoju Miast w publikacji „System monitorowania rewitalizacji” z 2010, autorstwa W. Jarczewskiego oraz J. Jeżaka. Zgodnie z tą definicją „jednostki urbanistyczne to obszary stosunkowo nieduże, możliwie jednorodne pod względem funkcjonalnym oraz względnie homogeniczne pod względem morfologicznym i społecznym. Ich zaletą jest to, że stanowią naturalne jednostki dla zbierania i przedstawiania wielu informacji, a także podejmowania działań rewitalizacyjnych²”.

Diagnoza ogólna Gminy Sadki dała materiał początkowy, który określił główne problemy Gminy oraz pozwoliła wskazać przesłanki rewitalizacji i kryteria, według których należy wyznaczyć obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji. W celu wyznaczenia

² System monitorowania rewitalizacji, Kraków 2010, Wojciech Jarczewski, Janusz Jeżak, str. 14

obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji określono zestawienie kryteriów – wskaźników wpisujących się w zakres diagnozowania oraz delimitacji sprecyzowany w ustawie o rewitalizacji.

Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego jest zgodna z wymaganiami ustawy z 9 października 2015 r. o rewitalizacji w zakresie zbierania, przetwarzania, a także prezentowania danych. Przyjęta metodologia analizy wskaźnikowej składa się z następujących etapów:

- 1) Wyznaczenie jednostek pomocniczych (sołectw);
- 2) Przeprowadzenie analizy wskaźnikowej w sferze społecznej z wykorzystaniem metody Perkala;
- 3) Przeprowadzenie analizy wskaźnikowej w sferze gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej;
- 4) Wyodrębnienie obszaru zdegradowanego;
- 5) Wskazanie obszaru rewitalizacji.

Jednym z pierwszych etapów wyznaczenia obszaru zdegradowanego Gminy Sadki było przeprowadzenie analizy wskaźnikowej w sferze społecznej. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji występowanie zjawisk kryzysowych w sferze społecznej stanowi podstawę, by dany obszar mógł zostać uznany za obszar zdegradowany. Mając powyższe na uwadze, diagnozę służącą delimitacji (wyznaczeniu granic) obszaru zdegradowanego podzielona na dwa etapy:

- wyznaczenie obszaru występowania niekorzystnych zjawisk społecznych (analiza dotyczy wskaźników społecznych z listy wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego znajdującej się w *Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020*),
- diagnozę wyznaczonego obszaru koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w pozostałych wymienionych powyżej sferach problemowych – na tle sytuacji w całej Gminie.

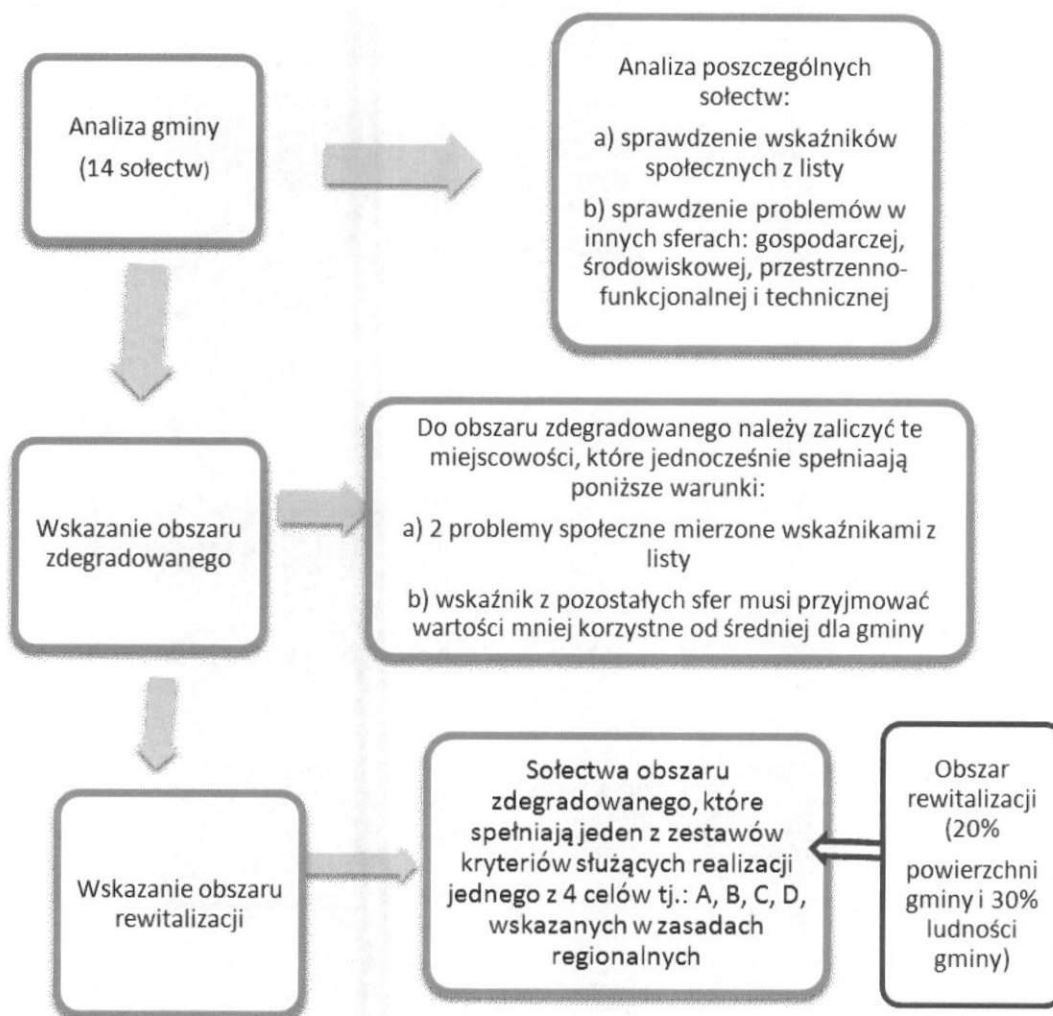
Do obszaru zdegradowanego należało zaliczyć te miejscowości, które spełniają oba poniższe warunki:

- a) występują w danym obszarze 2 problemy społeczne mierzone wskaźnikami z listy,
- b) dany wskaźnik reprezentujący jedną ze sfer: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej przyjmuje wartości mniej korzystne od średniej dla Gminy.

Z kryzysem w sferze społecznej mamy do czynienia w przypadku zjawisk takich jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji, a także niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Jeżeli wartości wskaźnika reprezentującego dane zjawisko przyjmuje wartości mniej korzystne od jego średniej wartości dla Gminy to jest to sygnał, iż występuje problem społeczny. Na początku należało zebrać dane dotyczące tych wskaźników.

Poniżej przedstawiony został schemat (rysunek 4) wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Sadki.

Rysunek 2. Schemat wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Zasad programowania

Gmina Sadki jest to Gmina wiejska, dlatego dla wyznaczenia stanu kryzysowego w sferze społecznej wykorzystano następujące wskaźniki z listy wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego znajdującej się w *Zasadach programowania przedsięwzięć*

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY SADKI NA LATA 2016-2020

rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020:

- Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze (stan na koniec roku 2015),
- Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze (stan na koniec roku 2015).

Wartości wskaźników sfery społecznej zostały przedstawione w tabeli 2.

Tabela 2. Wartości wskaźników sfery społecznej

Lp.	Miejscowość	Ludność	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
1	Anieliny	436	3,51	20,18
2	Bnin	269	2,98	3,72
3	Broniewo	257	2,92	9,73
4	Dębionek	652	4,95	21,63
5	Dębowo	665	2,74	13,98
6	Jadwiżyn	198	4,10	4,55
7	Kraczki	335	8,13	18,51
8	Liszkówko	202	4,69	20,79
9	Łodzia	311	5,74	4,18
10	Mrozowo	337	1,49	2,08
11	Radzicz	485	4,17	12,78
12	Sadki	2107	4,26	6,79
13	Śmielin	665	4,42	9,17
14	Samostrzel	615	6,48	7,48
średnia:			4,33	11,11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Na podstawie tabeli 4 można zaobserwować, iż problem społeczny występuje w 3 sołectwach (wartości, dla co najmniej 2 wskaźników przyjmują wartości mniej korzystne niż średnia wartość dla Gminy):

- Dębionek,

- Kraczi,
- Liszkówko.

Następnie należało sprawdzić, w których miejscowościach występuje problem, w co najmniej jednej sferze z przestrzennej, środowiskowej, gospodarczej lub technicznej. Poniższa tabela przedstawia wartości tych wskaźników w pozostałych sferach.

Tabela 3. Wartości wskaźników dla poszczególnych obszarów w danych sferach

Lp.	Miejscowość	Ludność	SFERA GOSPODARCZA	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	SFERA TECHNICZNA	SFERA ŚRODOWISKOWA
			Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym na danym obszarze	Liczba przystanków komunikacji publicznej na 100 mieszkańców	Liczba przekroczeń poziomów dopuszczalnych stężeń PM 2,5
1	Anieliny	436	3,51	0,00	0,23	0,00
2	Bnin	269	3,57	100,00	0,74	0,00
3	Broniewo	257	5,11	0,00	1,56	0,00
4	Dębionek	652	1,24	75,76	0,61	0,00
5	Dębowo	665	4,98	0,00	0,90	0,00
6	Jadwiżyn	198	1,64	0,00	0,51	0,00
7	Kraczi	335	0,96	0,00	0,30	0,00
8	Liszkówko	202	1,56	0,00	0,99	0,00
9	Łódzia	311	1,44	0,00	0,00	0,00
10	Mrozowo	337	1,49	0,00	0,59	0,00
11	Radzicz	485	2,88	0,00	0,41	0,00
12	Sadki	2107	8,81	89,89	0,28	0,00
13	Śmielin	665	5,08	0,00	0,60	0,00
14	Samostrzel	615	2,54	0,00	0,33	0,00
średnia:			3,20	18,97	0,58	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Na podstawie tabeli 3 można zauważyć, iż kryzys, w co najmniej jednej strefie występuje w niemal każdym obszarze poza sołectwem - Bnin.

W wyniku przeprowadzonej analizy wybranych wskaźników w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej możliwe było wyłonienie obszaru zdegradowanego. Za obszar ten uznano taki, którego wartości wskaźników były mniej korzystne od wartości średniej dla Gminy, co najmniej 2 w sferze społecznej oraz co najmniej 1 innej sferze. Za obszary zdegradowane uznano:

- Dębionek,

- Kraczki,
- Liszkówko.

Na poniższej mapie (rysunek 3) można zaobserwować rozmieszczenie obszarów zdegradowanych.

Rysunek 3. Rozmieszczenie obszarów zdegradowanych
Źródło: Opracowanie własne

5. Diagnoza problemów społecznych w Gminie Sadki na podstawie badań ankietowych

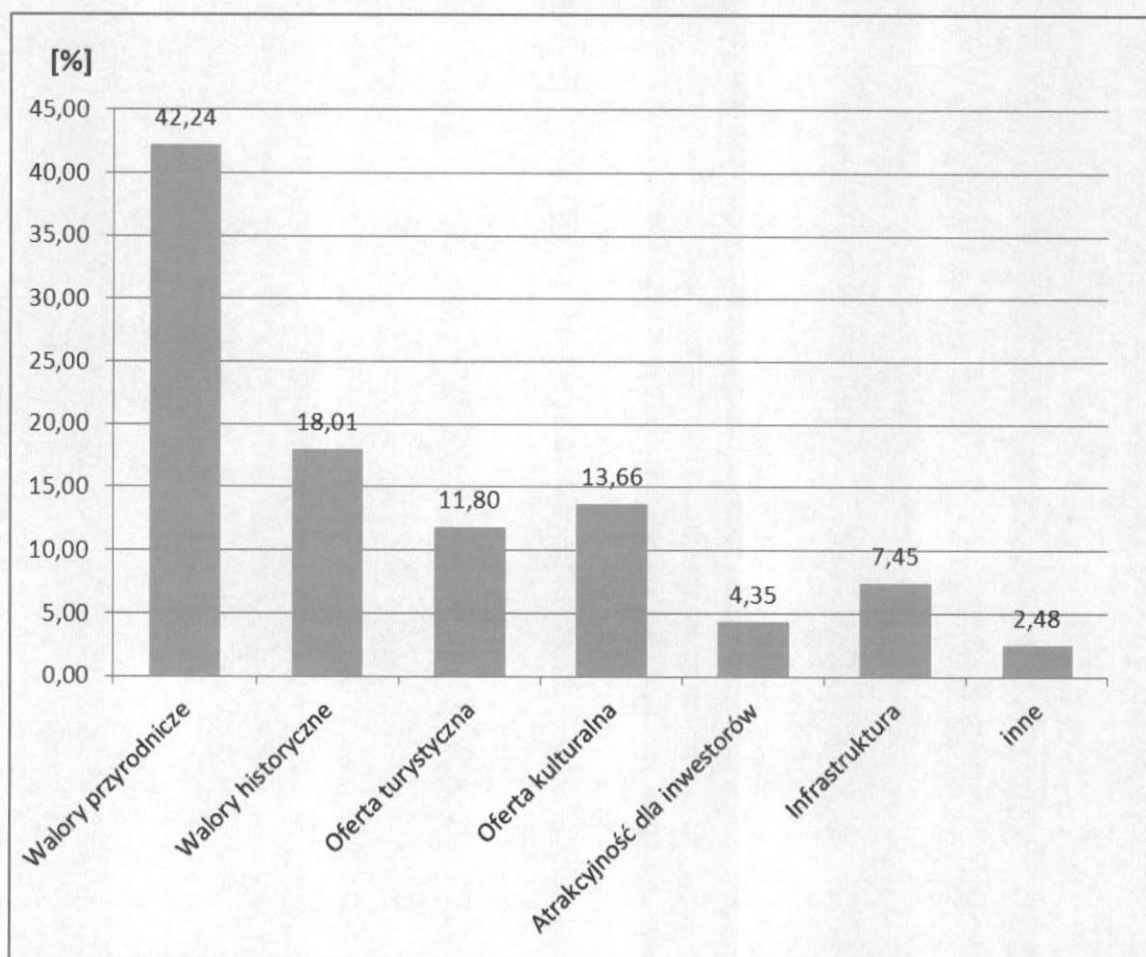
W celu zapewnienia aktywnego udziału społeczeństwa w opracowywaniu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Sadki na lata 2016-2020, przeprowadzono badanie ankietowe mieszkańców Gminy Sadki. Ankiety do uzupełnienia zostały zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Gminy Sadki, a także Biuletynie Informacji Publicznej. Mieszkańcy wypełnione ankiety mogli przysłać w formie elektronicznej na pocztę email, bądź składać w Urzędzie Gminy Sadki.

Pytania znajdujące się w ankiecie były następujące:

- Proszę wskazać co Pani/Pana zdaniem stanowi o atrakcyjności Gminy?
- Czy Pani/Pana zdaniem Gmina Sadki potrzebuje rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzenno-środowiskowego poprzez realizację działań w zakresie rewitalizacji?
- Dlaczego Pana(i) zdaniem ten obszar Gminy jest zdegradowany?
- Jakie problemy ekonomiczne, na wskazanym obszarze, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?
- Jakie problemy społeczne, na wskazanym obszarze, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?
- Jakie problemy związane z jakością życia, na wskazanym obszarze, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?
- Proszę wypisać jakie przedsięwzięcia/ inwestycje/ projekty widziałby Pan(i), aby zrealizować w ramach programu rewitalizacji?

W sumie otrzymano 114 wypełnionych ankiet.

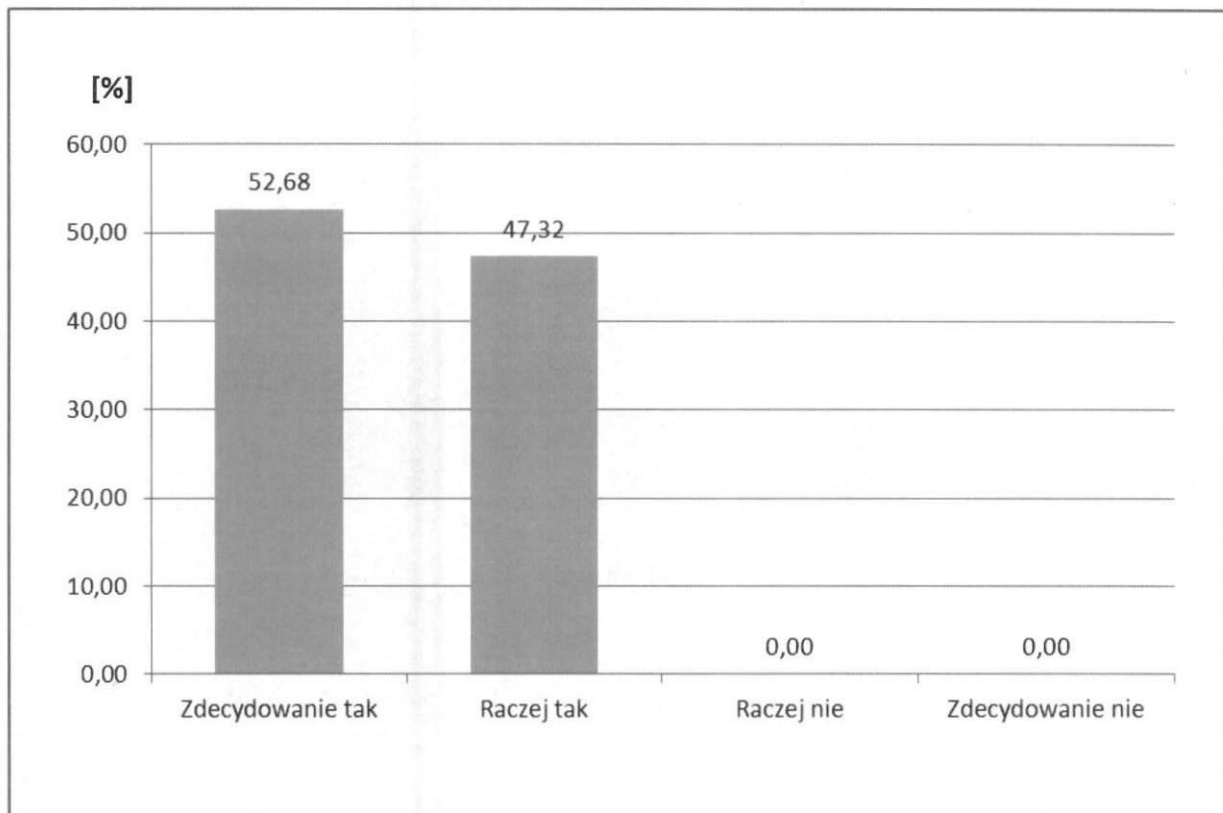
Według ankietowanych o największej atrakcyjności Gminy Sadki (ponad 42% ankietowanych) świadczą walory przyrodnicze, natomiast najmniej osób uznało, że Gmina jest atrakcyjna dla inwestorów (4,35%) (wykres 1).

Wykres 1. Atrakcyjność Gminy według osób ankietowanych [%]

Źródło: Opracowanie własne

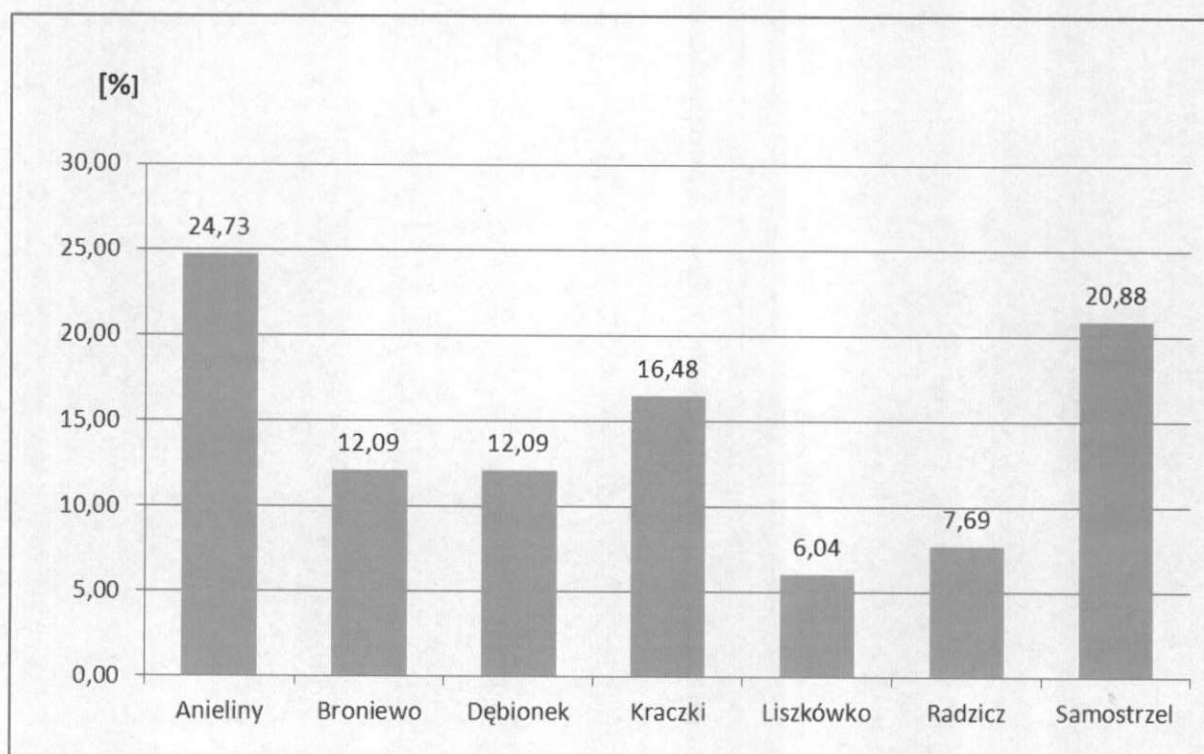
Ponad 52% ankietowanych uznało, że analizowana Gmina zdecydowanie potrzebuje rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzenno-środowiskowego poprzez realizację działań w zakresie rewitalizacji. Nikt nie stwierdził, iż nie są potrzebne działania rozwojowe (wykres 2).

Wykres 2. Opinia ankietowanych dotycząca potrzeby rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzenno-środowiskowego poprzez realizację działań w zakresie rewitalizacji Gminy Sadki [%]

Źródło: Opracowanie własne

Wśród ankietowanych najczęściej osób uważa, iż wymagane są działania rewitalizacyjne na obszarze miejscowości Anieliny (24,73%) i Samostrzel (20,88). Najmniej osób uważa, że należy podjąć działania naprawcze w sołectwie Liszkówko (6,04%) (wykres 3).

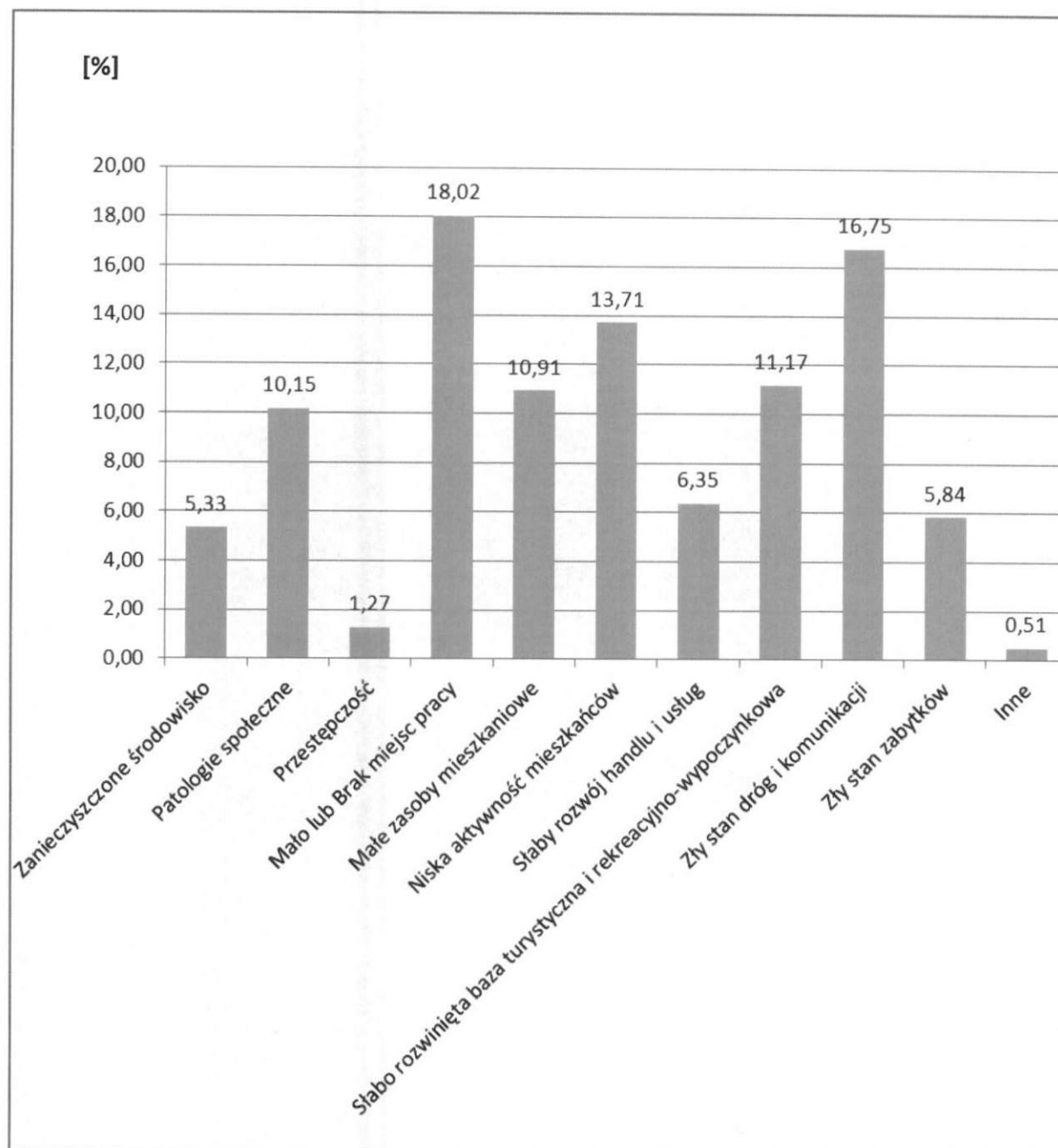

Wykres 3. Opinia ankietowanych osób, co do obszaru, który powinien zostać poddany rewitalizacji [%]

Źródło: Opracowanie własne

Ankietowani uważają, iż największą przyczyną degradacji obszarów jest brak miejsc pracy (18,02%), zły stan dróg i komunikacji, niska aktywność mieszkańców, słabo rozwinięta baza turystyczna i rekreacyjno-wypoczynkowa oraz zasoby mieszkaniowe. Za najmniejszy problem mieszkańcy uznali przestępczość (1,27%) (wykres 4).

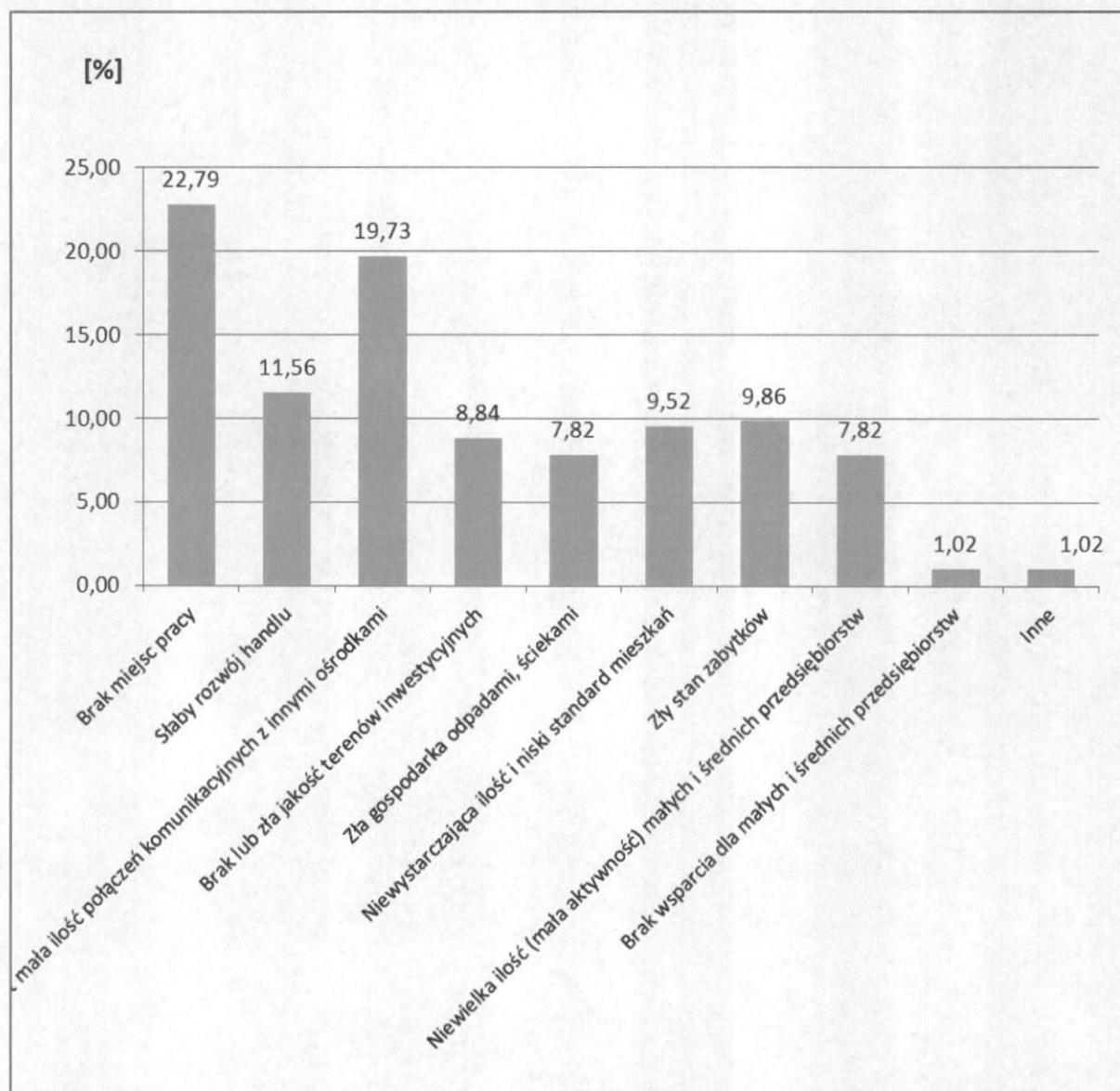

Wykres 4. Opinia ankietowanych na temat przyczyn degradacji obszarów [%]

Źródło: Opracowanie własne

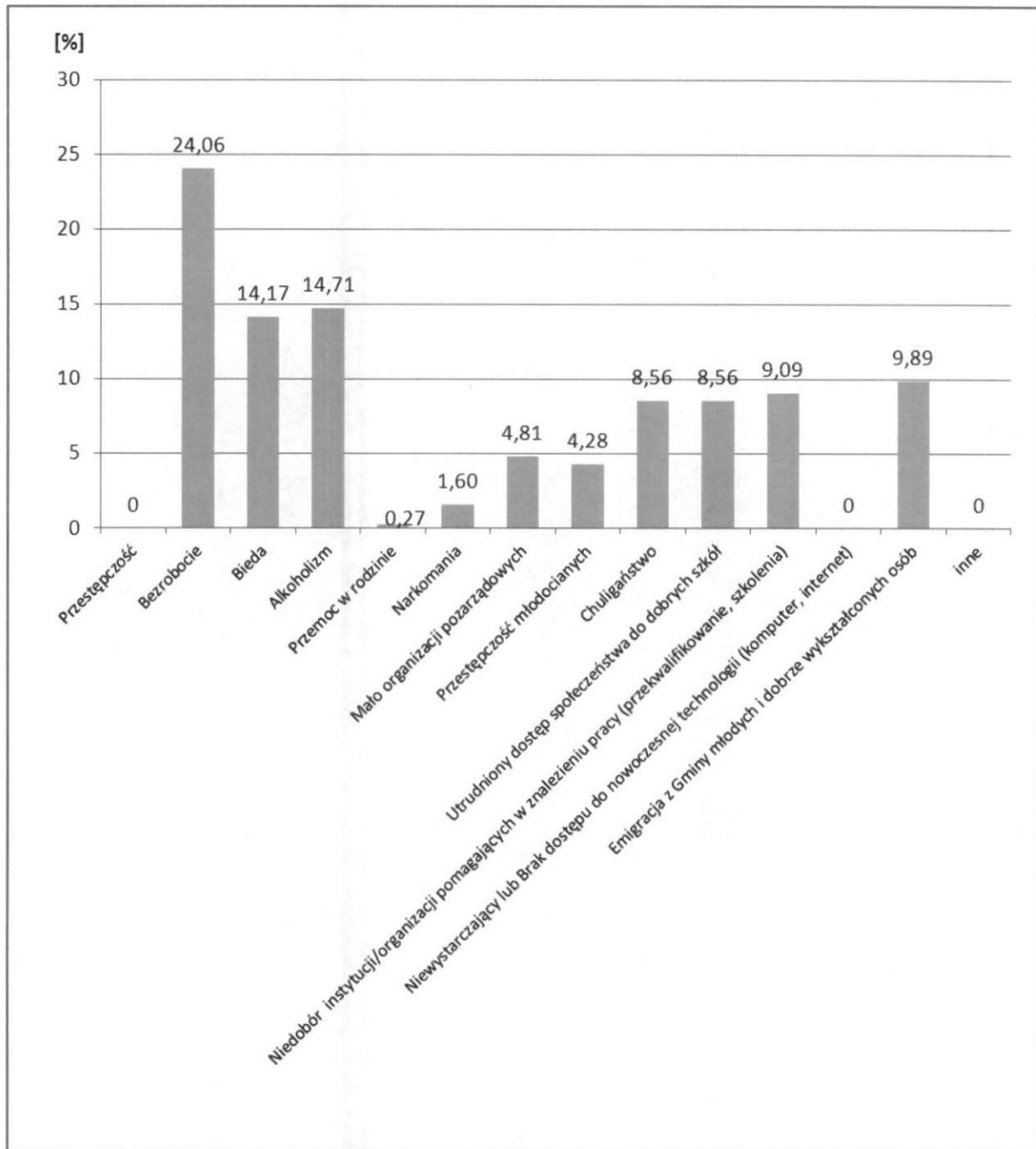
Osoby ankietowane uważają, że największym problemem ekonomicznym, który należy rozwiązać w drodze rewitalizacji jest brak miejsc pracy (22,79%), a także brak lub zbyt mała ilość połączeń komunikacyjnych z innymi ośrodkami (19,73%) (wykres 5).

Wykres 5. Opinia ankietowanych na temat problemów ekonomicznych, które należy rozwiązać w procesie rewitalizacji [%]

Źródło: Opracowanie własne

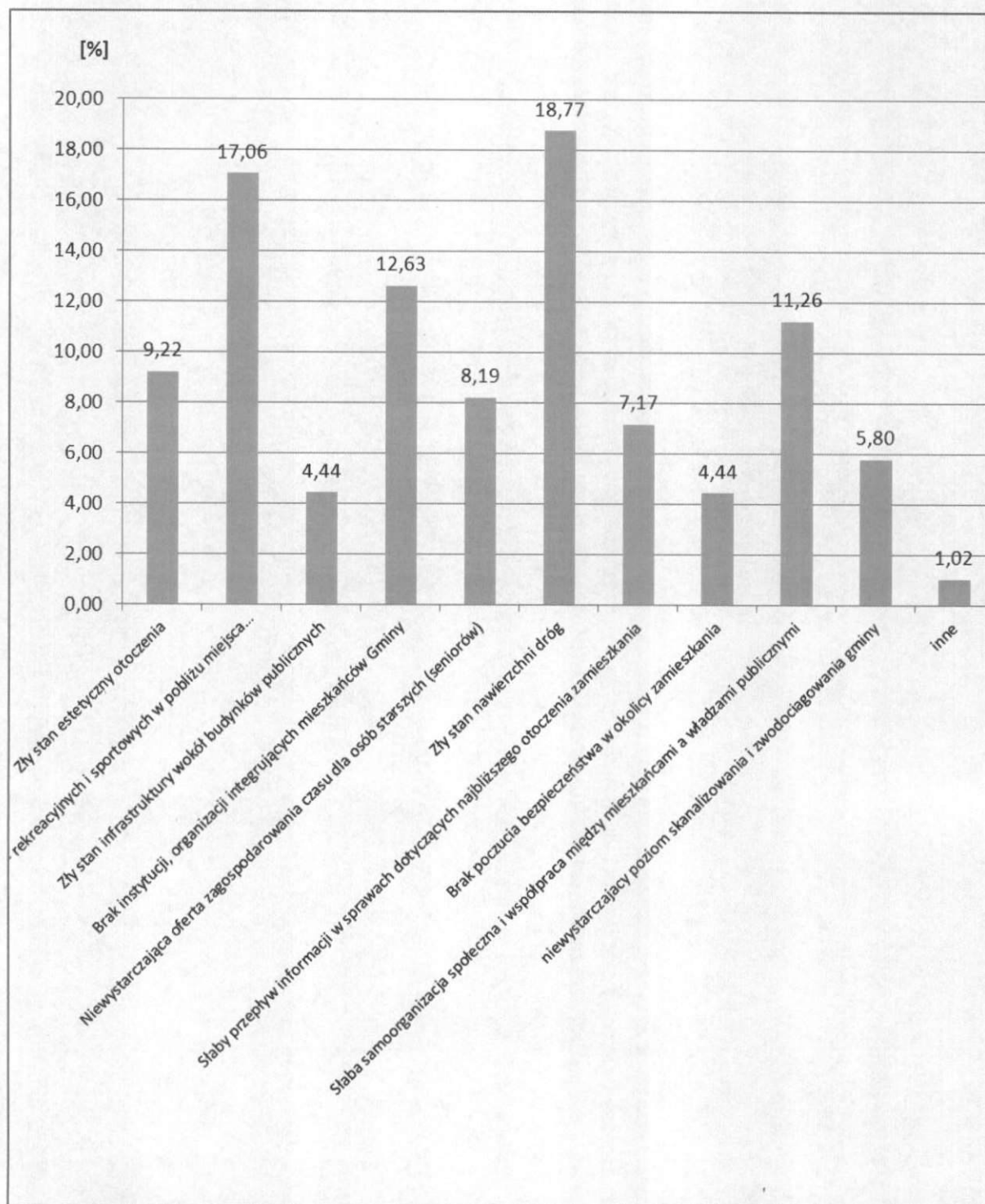
Wśród problemów społecznych, które należy rozwiązać w procesie rewitalizacji, ankietowani wymieniają głównie bezrobocie (24,06%), alkoholizm (14,71%), biedę (14,17%) i emigrację z Gminy młodych i dobrze wykształconych osób (9,89%), a także niedobór instytucji/ organizacji pomagających w znalezieniu pracy (9,0%) (wykres 6).

Wykres 6. Opinia ankietowanych osób, co do problemów społecznych, które należy rozwiązać w procesie rewitalizacji [%]

Źródło: Opracowanie własne

Osoby biorące udział w badaniu ankietowym uważają, że największym problemem wpływającym na jakość życia mieszkańców, który należy rozwiązać w procesie rewitalizacji, jest zły stan nawierzchni dróg (18,77%), brak lub słaba aktywność ośrodków kulturalno-rekreacyjnych i sportowych w pobliżu miejsca zamieszkania (17,06%) oraz brak instytucji, organizacji integrujących mieszkańców Gminy (12,63%) (wykres 7).

Wykres 7. Opinia ankietowanych osób, co do problemów związanych z jakością życia, które należy rozwiązać w procesie rewitalizacji [%]

Źródło: Opracowanie własne

Osoby ankietowane również przedstawiały własne propozycje dotyczące przedsięwzięć/ inwestycji/ projektów inwestycyjnych i społecznych, które należałoby zrealizować w ramach programu rewitalizacji.

Inwestycyjne:

- ośrodki turystyczne - budowa,
- budowa orlika,
- ścieżki rowerowe - budowa,
- poprawa stanu dróg,
- budowa świetlicy wiejskiej,
- zagospodarowanie obszaru,
- budowa hali sportowej dla młodzieży, zagospodarowanie i odrestaurowanie pałacu, a być może stworzenie w tym miejscu hotelu, gdzie mieszkańcy znaleźliby prace, zadbanie o park,
- budowa miejsca na odpoczynek i rekreację w weekend z dziećmi,
- utworzenie pobocza w stronę PKP oraz za nim w stronę Borka oraz oświetlenie,
- dom kultury, warsztaty,
- hotele,
- ścieżka rowerowa Sadki-Nakło,
- naprawa nawierzchni dróg np. Sadki-Radzicz- Liszkówko-Śmielin-Dębowo,
- oczyszczanie Rokitki, więcej koszy na śmieci, ścieżka rowerowa, szlak turystyczny wzdłuż Rokitki, ławeczki wzdłuż alejki w stronę Samostrzela,
- ścieżki rowerowe, kryty basen, zagospodarowanie terenu przy kościele, budowa meczetu,
- boisko sportowe, siłownia zewnętrzna, skatepark,
- budowa świetlicy dla dzieci,
- budowa przedszkoli i żłobków,
- budowa ścieżki spacerowej i rowerowej, tworzenie agroturystyki,
- świetlice wiejskie, boiska sportowe, linia PKS,
- więcej ławek, miejsc postoju dla wypoczynku, więcej stowarzyszeń,
- sala wiejska,
- budowa świetlicy służącej rozwojowi rekreacji wsi i mieszkańców,
- utworzenie terenów inwestycyjnych,
- miejsca wypoczynkowe np. plac zabaw lub park,
- budowa świetlicy, drogi łączącej Nakło z Anielinami,
- sala sportowa,

- utworzenie miejsc wypoczynkowych,
- ścieżki rowerowe, ścieżki zdrowia,
- budowa ośrodka szkoleniowego, utworzenie miejsc wypoczynkowych motel,
- tworzenie stowarzyszeń, w których każdy wspólna działalność mieszkańców przyczyniłaby się do poprawy estetyki małych miejscowości oraz pomogła np. w stworzeniu miejsc pracy.

Spoleczne:

- szkolenia językowe, masażu, zdrowego żywienia, koncerty integrujące mieszkańców (lekkie - dla każdego),
- organizacja szkoleń warsztatów,
- utworzenie miejsc pracy,
- więcej imprez plenerowych,
- różnego typu szkolenia pomagające zdobyć prace,
- prace inwentaryzacyjne,
- szkolenia dla bezrobotnych jak zachować się na rozmowie kwalifikacyjnej, warsztaty plastyczne i muzyczne dla dzieci,
- warsztaty i pokazy haftu, wyszywanie itp.
- warsztaty i pokazy rękodzieła,
- szkolenia - zmiana zawodu,
- prace ręczne,
- szkolenia - zmiana zawodu,
- warsztaty dla dzieci,
- jazz,
- więcej imprez masowych typu koncerty znanych zespołów muzycznych, spartakiady, imprezy na świeżym powietrzu, szkolenia komputerowe dla seniorów,
- spotkania dla starszych osób w celu spędzenia wspólnie czasu, aby nie być samotnym,
- spotkania dla starszych, warsztaty robótki ręczne, szkolenie obsługi komputera,
- praca dla bezrobotnych,
- zebrania, festyny,
- aktywizacja bezrobotnych- spotkania z przedsiębiorcami pracodawcami,

- szkolenie np. na kasy fiskalne,
- wspierać małych przedsiębiorców, zmniejszyć koszty związane z utrzymaniem przez nich pracowników,
- imprezy integracyjne, prace społeczne na rzecz miejscowości (bezrobotni),
- warsztaty rękodzielnicze, pikniki i festyny, szkolenia z obsługi komputera,
- warsztaty dla dzieci zimą,
- wspieranie małych przedsiębiorców oraz tych ,którzy tworzą miejsca pracy, szkolenia i kursy dla uczniów gimnazjum i liceum,
- pikniki rodzinne, szkolenia zawodowe ulgi i pomoc przy zakładaniu małych firm, prace zlecane na cele poprawy wizerunku wsi,
- spotkania, w których można robić jakieś ozdoby świąteczne i inne takie rzeczy podobne,
- podniesienie kwalifikacji zawodowej, imprezy okolicznościowe, pomoc w uzyskaniu wsparcia z UE dofinansowanie stanowisk pracy,
- kursy dla bezrobotnych,
- wspólne zabawy, spotkania, kino, teatr, więcej spotkań dla starszych,
- coś dla dzieci,
- imprezy wiejskie integrujące mieszkańców wsi, warsztaty artystyczne dla dzieci i dorosłych, zajęcia dla osób starszych,
- zajęcia warsztatowo - pokazowe z dziedzin technicznych dla młodzieży, aktywacja osób bezrobotnych przez utworzenie miejsc pracy na terenach inwestycyjnych,
- szkolenia dla osób bezrobotnych,
- aktywizacja bezrobotnych poprzez szkolenia, kursy zachęcające do szukania pracy,
- spotkania, wieczorki imprezy dla dzieci,
- warsztaty i pokazy rękodzielnicze,
- wydarzenia integrujące mieszkańców, aktywizacja bezrobotnych,
- warsztaty florystyczne, projektowanie ogrodów, projektowanie wnętrz,
- szkolenia komputerowe, kasy fiskalnej, kulinarne,
- szkolenia typu np. koparki, maszyny i wiele podobnych,
- kursy dla bezrobotnych,

- warsztaty, szkolenia pokazy jak to robią inni, a jak to możemy zrobić my, co można wykonywać, aby rozwijać gospodarcze miejscowości,
- zajęcia pozalekcyjne dla dzieci typu harcerstwo, taniec.

Analiza uwarunkowań rozwoju miasta - analiza SWOT

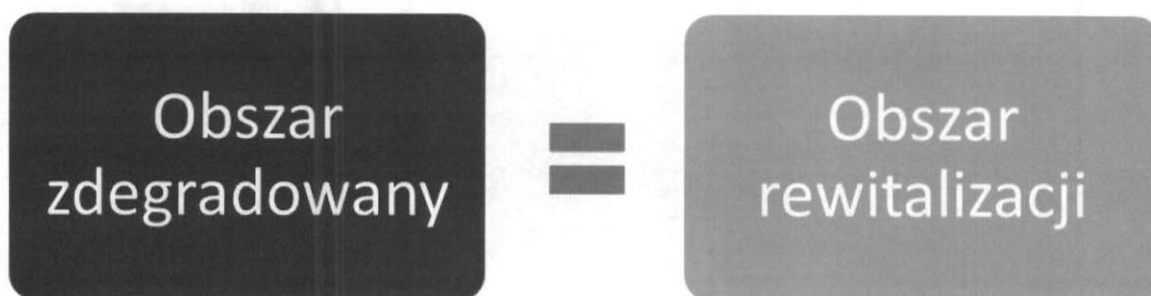
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • dobra, jakość gleb, • czyste powietrze, • walory środowiska przyrodniczego, • walory środowiska kulturowego, • położenie przy ważnych szlakach komunikacyjnych, • licznie zachowane zabytki 	<ul style="list-style-type: none"> • niska integracja społeczna, • uzależnienie od pomocy społecznej, • wysoki poziom bezrobocia, • niska aktywność gospodarcza, • brak organizacji pozarządowych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Bliskie położenie miasta wojewódzkiego - Bydgoszczy, • dobre połączenie komunikacyjne z dużymi ośrodkami w kraju, • programy pomocowe Unii Europejskiej na rozwój zasobów ludzkich (EFS, EFRR), • wygenerowanie terenów zieleni (wypoczynek, miejsce spotkań) z elementami małej architektury, • możliwość wykreowania miejsca spotkań, wpływającego na wzrost aktywności i integracji mieszkańców, • rosnąca świadomość społeczna, • tworzenie nowych miejsc pracy poza rolnictwem 	<ul style="list-style-type: none"> • postępujące starzenie się społeczeństwa oraz wyjazd młodych ludzi z Miasta, • brak pozyskania środków lub niskie nakłady finansowe na realizację zaplanowanych inwestycji, • przeszkody prawno-polityczne we wprowadzaniu zmian, • utrzymanie się zjawisk kryzysowych, • trudności w dostępie do pracy, kultury, nauki

6. Obszar rewitalizacji Gminy Sadki

Według ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz.U. z 2015r. poz. 1777 ze zm.) *obszarem rewitalizacji* określa się obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego Gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar ten można podzielić na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni Gminy, a także zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców. *Rewitalizacja* stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Ze względu na fakt, iż obszar zdegradowany nie przewyższał wartości granicznej obszaru rewitalizacji (20% powierzchni Gminy oraz 30% ludności) można było uznać, iż obszar zdegradowany odpowiada obszarowi rewitalizacji:

Etap wyznaczenia obszaru rewitalizacji zależny jest od zamierzonego celu rewitalizacji, dlatego powyższy warunek będzie mógł zostać spełniony, jeżeli dla każdego obszaru zostanie spełniony przynajmniej jeden z poniższych zestawów kryteriów:

1. Cel rewitalizacji: przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej:
  - a. Występuje przestrzeń zdegradowana, która może być zaadaptowana do celów rozwoju społecznego,
  - b. Na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych

i pieszo-jezdnych brak publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej, chyba że uzasadniona i planowana interwencja zakłada utworzenie infrastruktury:

- i. Komplementarnej wobec już istniejącej lub
- ii. Bezpośrednio rozszerzającej możliwości lokalowe infrastruktury już istniejącej lub
- iii. Utworzenie infrastruktury należącej do tej samej kategorii oraz umożliwiającej realizację zadań/aktywności tego samego rodzaju, jeśli zapotrzebowanie społeczne przekracza możliwości infrastruktury już istniejącej lub
- iv. Utworzenie infrastruktury zastępującej infrastrukturę tego samego rodzaju likwidowaną ze względu na stan wyeksploatowania, brak funkcjonalności, niespełnienie warunków bezpieczeństwa,

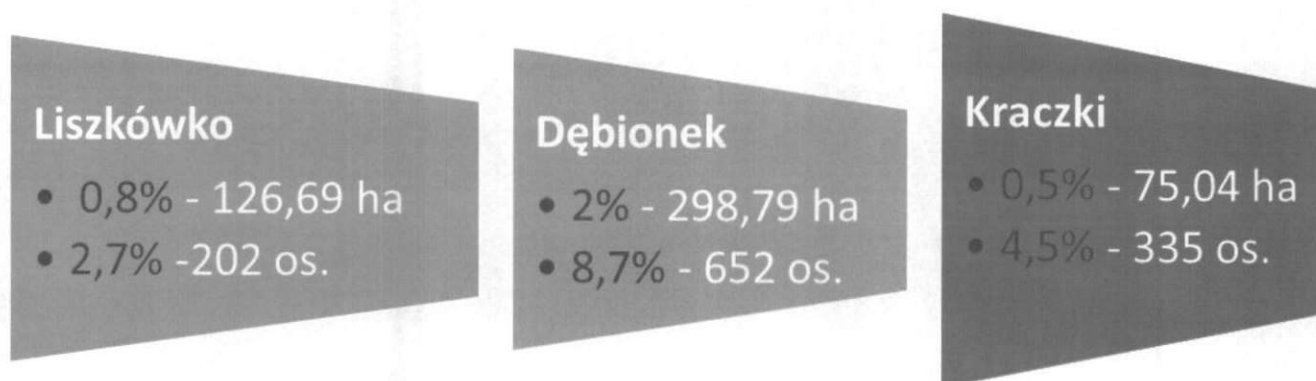
Nie jest konieczne spełnienie wspomnianego warunku odległości 1,5 km.

2. Cel rewitalizacji: przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji gospodarczej:
  - a. Występują przestrzenie zdegradowane, które mogą być zaadaptowane do celów rozwoju gospodarczego,
  - b. Na terenie Gminy są zarejestrowane osoby bezrobotne.
3. Cel rewitalizacji: rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych:
  - a. Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia (wg kryterium szczegółowego),
  - b. Lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących.
4. Cel rewitalizacji: zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej:
  - a. Miejscowość wykazuje wyższy od przeciętnej w Gminie wskaźnik osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej lub miejscowość znajduje się wśród trzech miejscowości w Gminie o największej bezwzględnej liczbie osób objętych sytuacją kryzysową,
  - b. Lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących.

Obszary zdegradowane Gminy Sadki spełniają, co najmniej następujące kryterium:

- Cel rewitalizacji: zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej – a więc można uznać je również za obszar rewitalizacji oraz
- Cel rewitalizacji: przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej.

Obszar rewitalizacji składa się z 3 podobszarów, które stanowią ok. 500,52 ha, czyli 3,3% powierzchni Gminy oraz 1189 osób, a więc 15,8% mieszkańców Gminy Sadki, takie jak:

Poniższy rysunek przedstawia graficznie obszar rewitalizacji.

Rysunek 4. Mapa obszaru rewitalizacji zaznaczony kolorem czerwonym
Źródło: Opracowanie własne

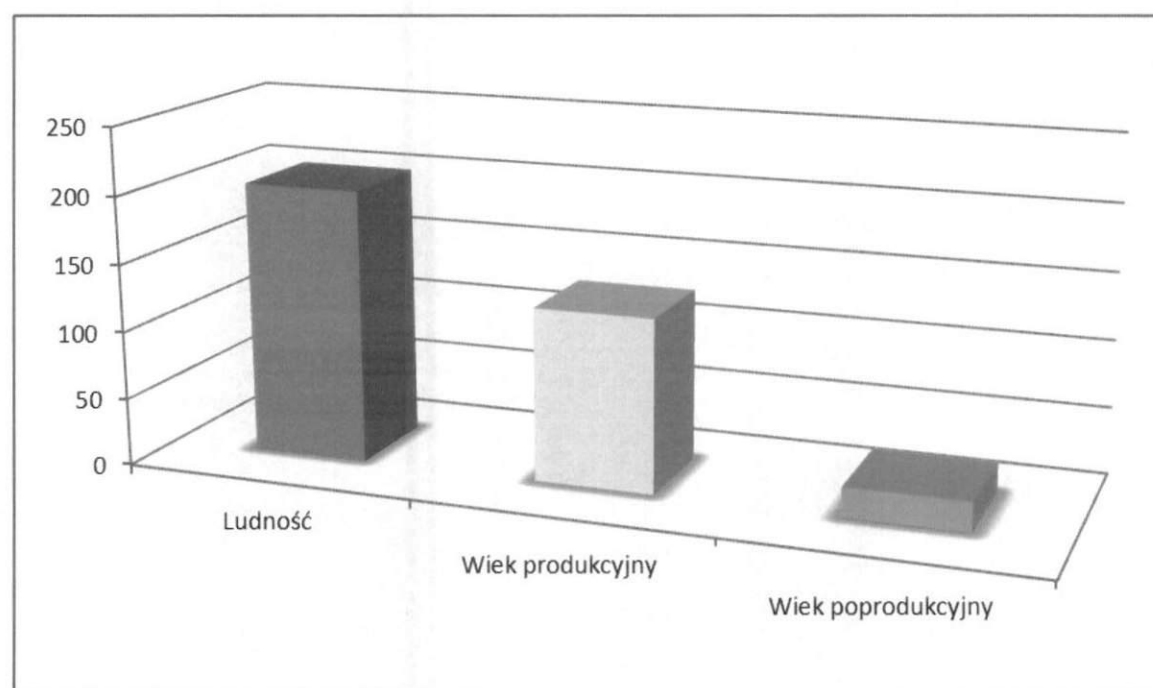
7. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

7.2. Podobszar rewitalizacji Liszkówko

Wieś Liszkówko położona jest w woj. kujawsko – pomorskim, w północno – zachodniej części Gminy Sadki, w Powiecie Nakielskim. Znajduje się tu Koło Gospodyń Wiejskich, które prowadzi tu działalność kulturalno – społeczną. Jest to sołectwo rolnicze - większość mieszkańców utrzymuje się z pracy w tym sektorze. Do atutów architektonicznych zaliczyć można budynki mieszkalne z 1937 roku. W Glinkach – miejscowości położonej nieopodal Liszkówka, rośnie dąb pochodzący z roku ok. 1600 [1].

Sfera społeczna

W miejscowości Liszkówko na koniec roku 2015 mieszkało 202 osoby. Zgodnie z poniższym wykresem większą grupę osób stanowią osoby w wieku produkcyjnym niż poprodukcyjnym.

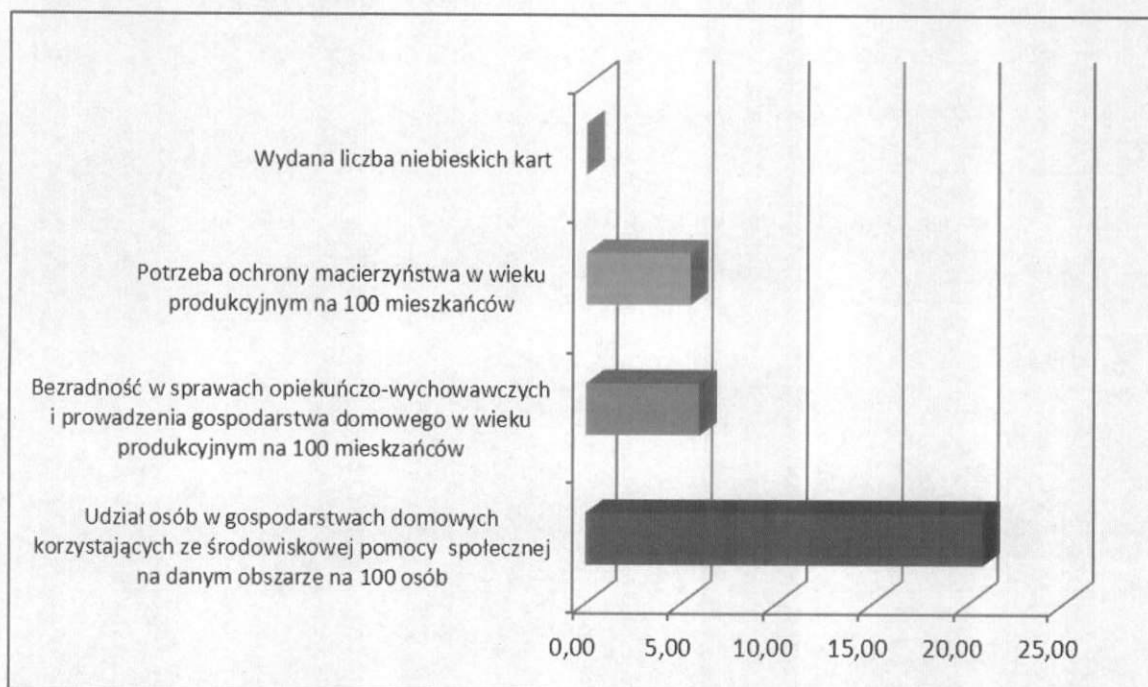
Wykres 8. Ilość mieszkańców w danym przedziale wiekowym w sołectwie Liszkówko

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

W sołectwie również stwierdzono występowanie osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy powyżej 1 roku). Stanowią oni ok. 3% mieszkańców sołectwa. Także dochodzi tutaj do spotykania sytuacji związanych z czynami zabronionymi

i interwencji policyjnych. W roku 2015 stwierdzono 3 takie sytuacje, a więc na 100 mieszkańców dochodzi do ok. 1,5 czynu zabronionego.

Ośrodek Pomocy społecznej sygnalizuje, iż spora liczba osób analizowanego sołectwa potrzebuje pomocy społecznej. Poniżej przedstawiono wykres obrazujący tę sytuację.

Wykres 9. Potrzeby socjalne mieszkańców Liszkówka

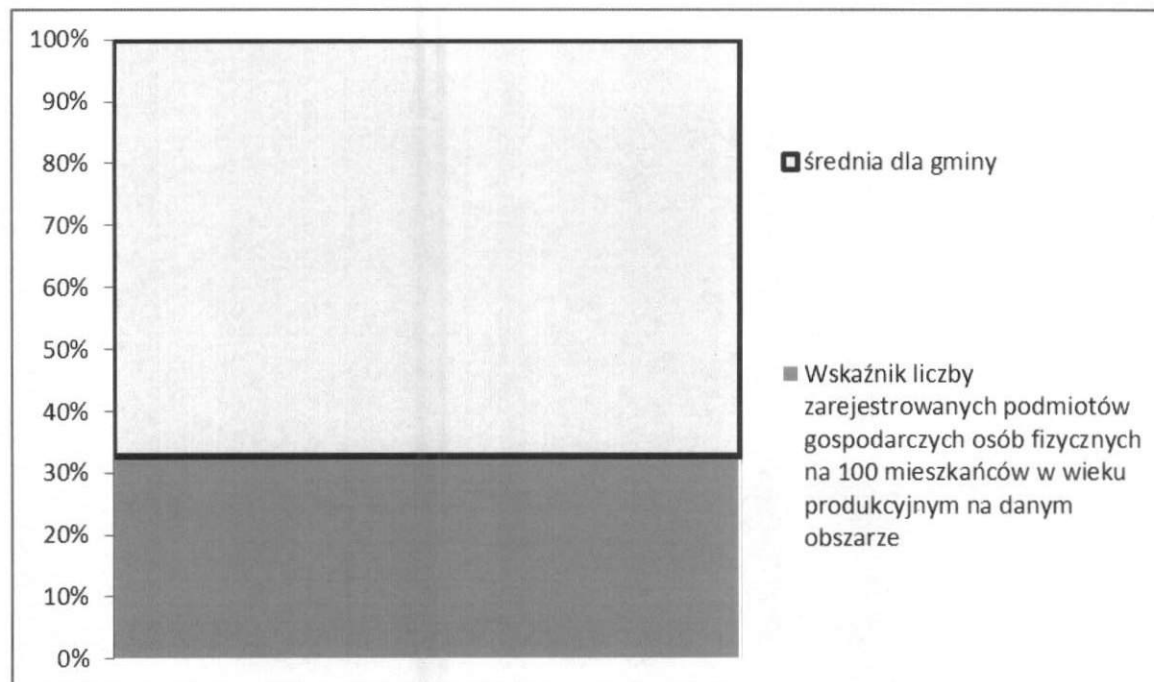
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Największa liczba osób korzysta z środowiskowej pomocy społecznej. Pomoc udzielana jest w około 5 przypadkach na 100 ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców. Niewiele mniej występuje przypadków udzielania pomocy na potrzebę ochrony macierzyństwa w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców. Nie występują przypadki wydania niebieskich kart.

Mieszkańcy są mało aktywni. Frekwencja na wybory do sejmiku w 2015 roku wynosiła ok. 28%.

Sfera gospodarcza

W sferze gospodarczej mieszkańcy wykazują niskie zainteresowanie prowadzeniem działalności gospodarczej. Poniższy wykres przedstawia porównanie wartości dla miejscowości Liszkówka z średnią dla Gminy Sadki. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze jest ponad połowę gorszy niż jego wartość średnia dla Gminy.

Wykres 10. Stosunek zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w miejscowości Liszkówko do średniej dla Gminy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Sfera środowiskowa

W sferze tej podlegać analizie mogła liczba przekroczeń poziomów dopuszczalnych stężeń PM 2,5. W miejscowości Liszkówko jak i Gminie Sadki nie stwierdzono przekroczeń.

Sfera techniczna

Aby zidentyfikować problemy bądź potencjały sołectwa Liszkówko analizie poddano dostępność komunikacyjną mieszkańców. Liczba dostępnych przystanków przypadających na 100 mieszkańców jest satysfakcjonująca w porównaniu do średniej wartości dla Gminy. W Sadkach przypada średnio 0,58 przystanków komunikacji publicznej na 100 osób, a w Liszkówku 0,99 przystanków/100 osób.

Sfera funkcjonalno-przestrzenna

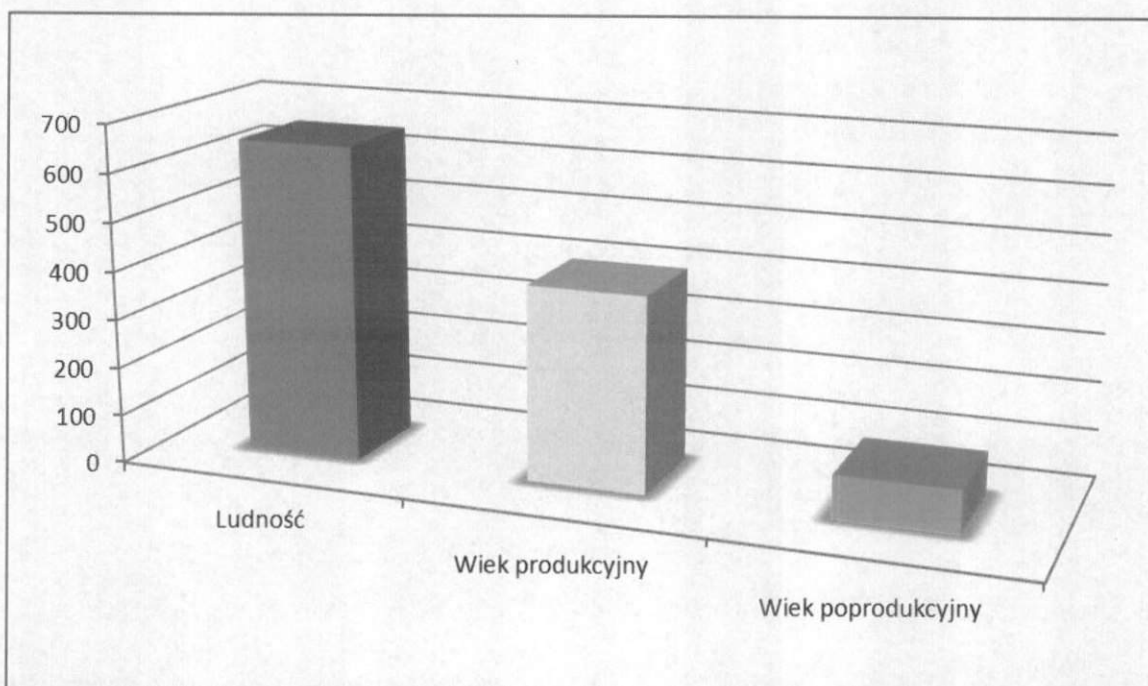
W celu wyłonienia możliwych problemów w sferze funkcjonalno-przestrzennej podjęto analizy, jaki procent dzieci na danym obszarze jest objęty wychowaniem przedszkolnym. Na terenie miejscowości Liszkówko mieszka około 14 dzieci w wieku przedszkolnym, jednak brak jest placówki mogącej objąć je wychowaniem. Rodzice są zmuszeni dowożenia dzieci do sąsiednich miejscowości.

7.3. Podobszar rewitalizacji Dębionek

Sołectwo Dębionek położone jest na zachodnim krańcu woj. kujawsko - pomorskiego, na uboczu trasy Bydgoszcz - Szczecin. Pod względem liczebności wieś jest jedną z największych w Sadkach. Dębionek zamieszkuje 652 mieszkańców, liczba kobiet jak i mężczyzn jest do siebie przybliżona. Współczesne elementy ukształtowania terenu noszą ślady podstawowych polodowcowych form powierzchniowych. Dębionek jest częścią składową Pojezierza Pomorskiego. Interesującym elementem architektonicznym jest 5 budynków z XIX w., które są ujęte w ewidencji zabytków. Znajduje się tu również poniemiecki cmentarz, kuźnia z XIX w. i dworek wybudowany w 1900 r.[1].

Sfera społeczna

W miejscowości Dębionek na koniec roku 2015 mieszkały 652 osoby. Zgodnie z poniższym wykresem większą grupę osób stanowią osoby w wieku produkcyjnym niż poprodukcyjnym.

Wykres 11. Ilość mieszkańców w danym przedziale wiekowym w sołectwie Dębionek

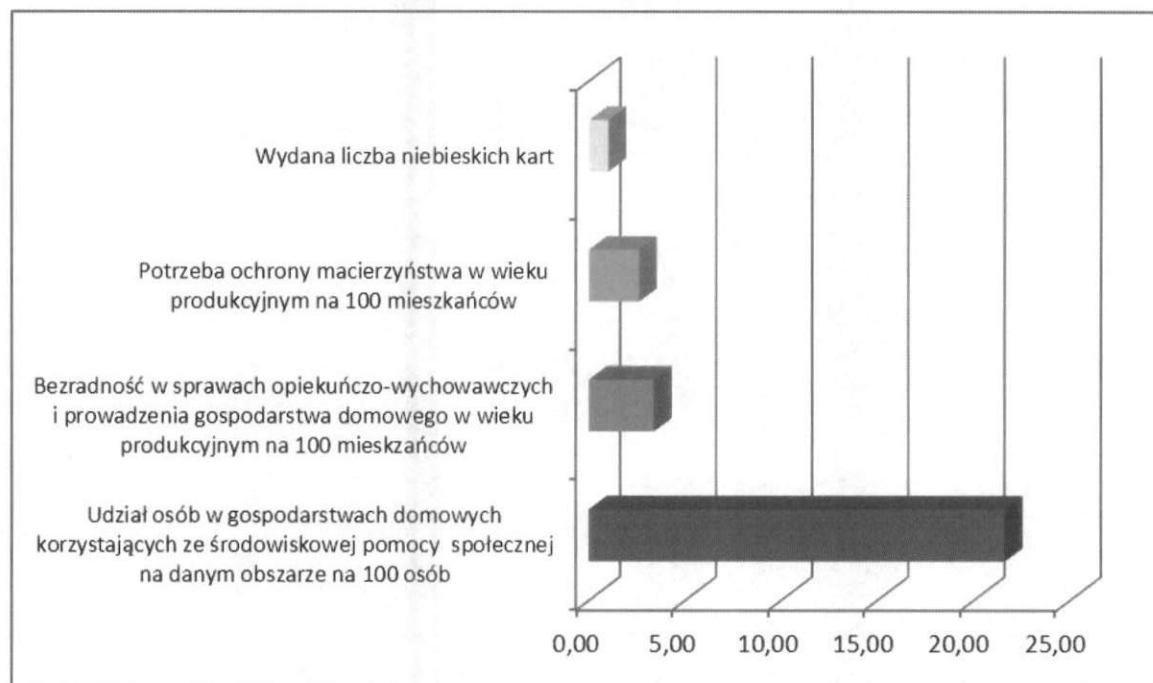
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

W sołectwie również, stwierdzono występowanie osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy powyżej 1 roku). Stanowią oni ok. 3% mieszkańców sołectwa. Także dochodzi tutaj do spotykania sytuacji związanych z czynami zabronionymi

i interwencji policyjnych. W roku 2015 stwierdzono 46 takich sytuacji, a więc na 100 mieszkańców dochodzi do ok. 7 czynów zabronionych.

Ośrodek Pomocy społecznej sygnalizuje, iż spora liczba osób analizowanego sołectwa potrzebuje pomocy społecznej. Poniżej przedstawiono wykres obrazujący tę sytuację.

Wykres 12. Potrzeby socjalne mieszkańców Dębionka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

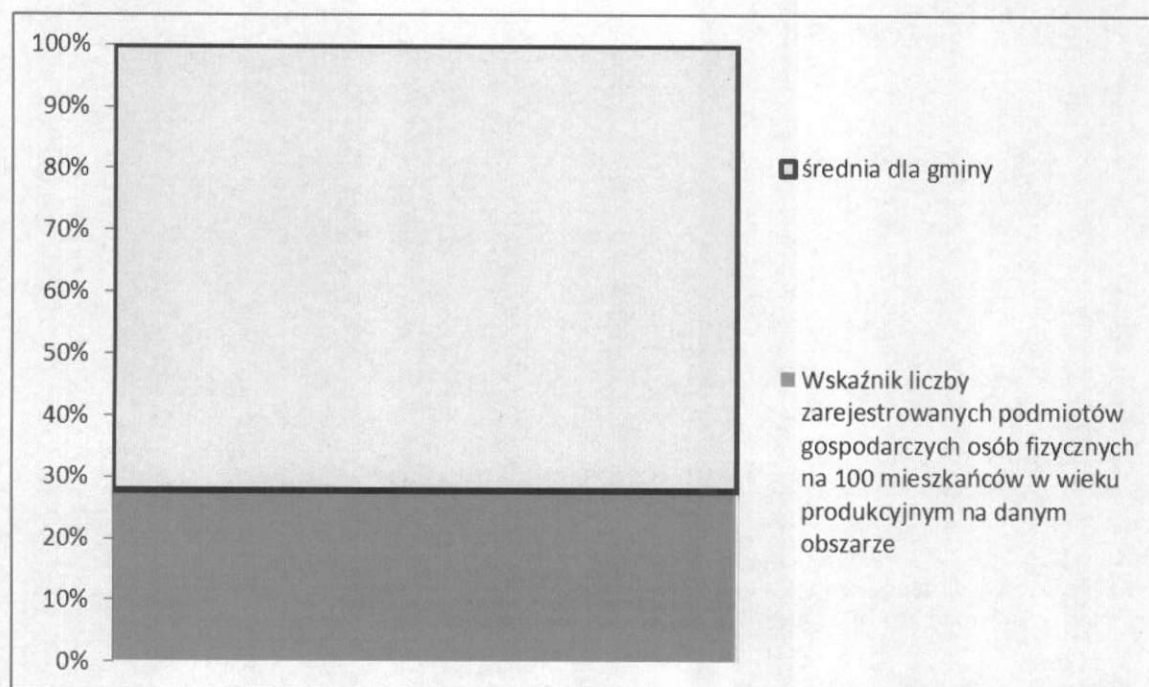
Największa liczba osób korzysta z środowiskowej pomocy społecznej. Pomoc udzielana jest w około 3 przypadkach na 100 ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców. Niewiele mniej występuje przypadków udzielania pomocy na potrzebę ochrony macierzyństwa w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców. Wystąpił w sołectwie jedynie 1 przypadek wydania niebieskiej karty.

Mieszkańcy są mało aktywni. Frekwencja na wybory do sejmiku w 2015 roku wynosiła ok. 34%.

Sfera gospodarcza

W sferze gospodarczej mieszkańcy wykazują niskie zainteresowanie prowadzeniem działalności gospodarczej. Poniższy wykres przedstawia porównanie wartości dla

miejsowości Dębionek z średnią dla Gminy Sadki. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze jest ponad połowę gorszy niż jego wartość średnia dla Gminy.

Wykres 13. Stosunek zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w miejscowości Dębionek do średniej dla Gminy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Sfera środowiskowa

W sferze tej podlegać analizie mogła liczba przekroczeń poziomów dopuszczalnych stężeń PM 2,5. W miejscowości Dębionek, jak i całej Gminie Sadki nie stwierdzono przekroczeń.

Sfera techniczna

Aby zidentyfikować problemy bądź potencjały sołectwa Dębionek analizie poddano dostępność komunikacyjną mieszkańców. Liczba dostępnych przystanków przypadających na 100 mieszkańców jest niewiele lepsza niż jej średnia wartość dla Gminy. W Sadkach przypada średnio 0,58 przystanków komunikacji publicznej na 100 osób, a w Dębionku 0,61 przystanków/100 osób.

Sfera funkcjonalno-przestrzenna

W celu wyłonienia możliwych problemów w sferze funkcjonalno-przestrzennej podjęto analizy, jaki procent dzieci na danym obszarze jest objęty wychowaniem

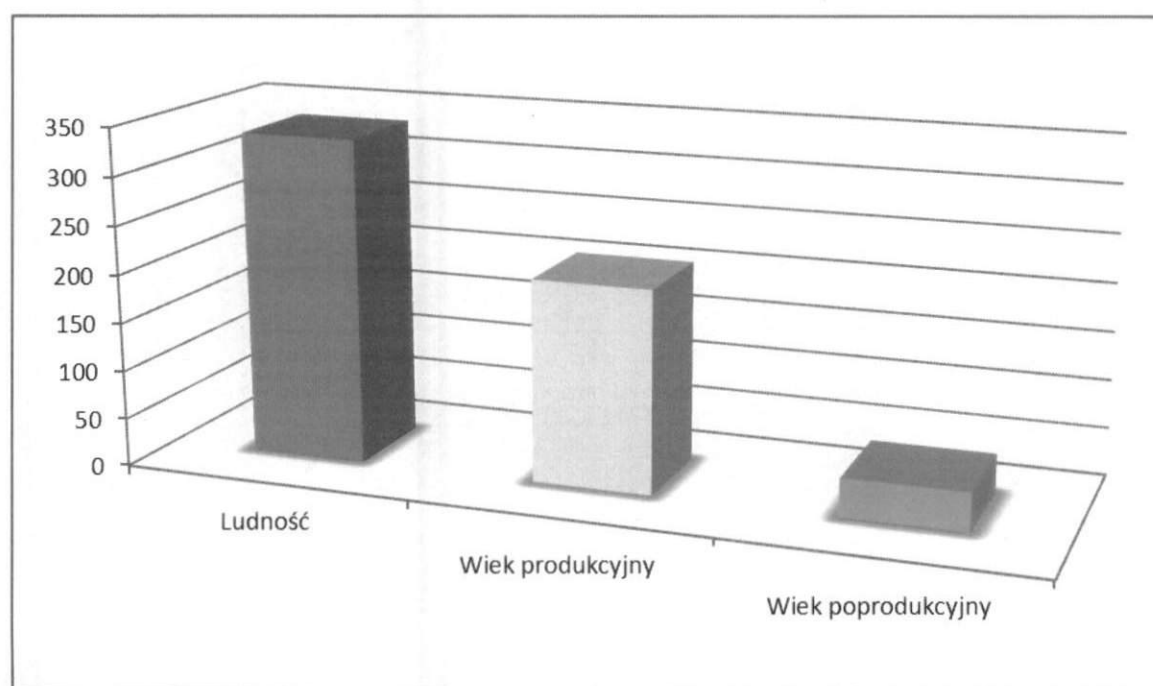
przedszkolnym. Na terenie miejscowości Dębionek mieszka około 33 dzieci w wieku przedszkolnym, a także znajduje się placówka wychowania przedszkolnego mogąca przyjąć 25 dzieci. Wartość ta jest satysfakcjonująca w porównaniu do średniej dla Gminy.

7.4. Podobszar rewitalizacji Kraczki

Kraczki położone są w woj. kujawsko – pomorskim, w zachodniej części Powiatu Nakielskiego oraz w zachodniej części Gminy Sadki. Pierwsze informacje o miejscowości pochodzą z XV w. Jest wsią złożoną z trzech oddalonych od siebie części, które zamieszkują rolnicy, w dalszej części jest zabudowa blokowa. Przez sołectwo przepływa rzeka Orla. W parku znajdował się pałacyk, który został zburzony, a wcześniej na jego obszarze był cmentarz choleryczny. W sołectwie działa również Koło Gospodyń Wiejskich oraz świetlica profilaktyczno – wychowawcza. Znaleźć można tutaj również małą kapliczkę p.w. Św. Henryka [1].

Sfera społeczna

W miejscowości Kraczki na koniec roku 2015 mieszkało 335 osoby. Zgodnie z poniższym wykresem większą grupę osób stanowią osoby w wieku produkcyjnym niż poprodukcyjnym.

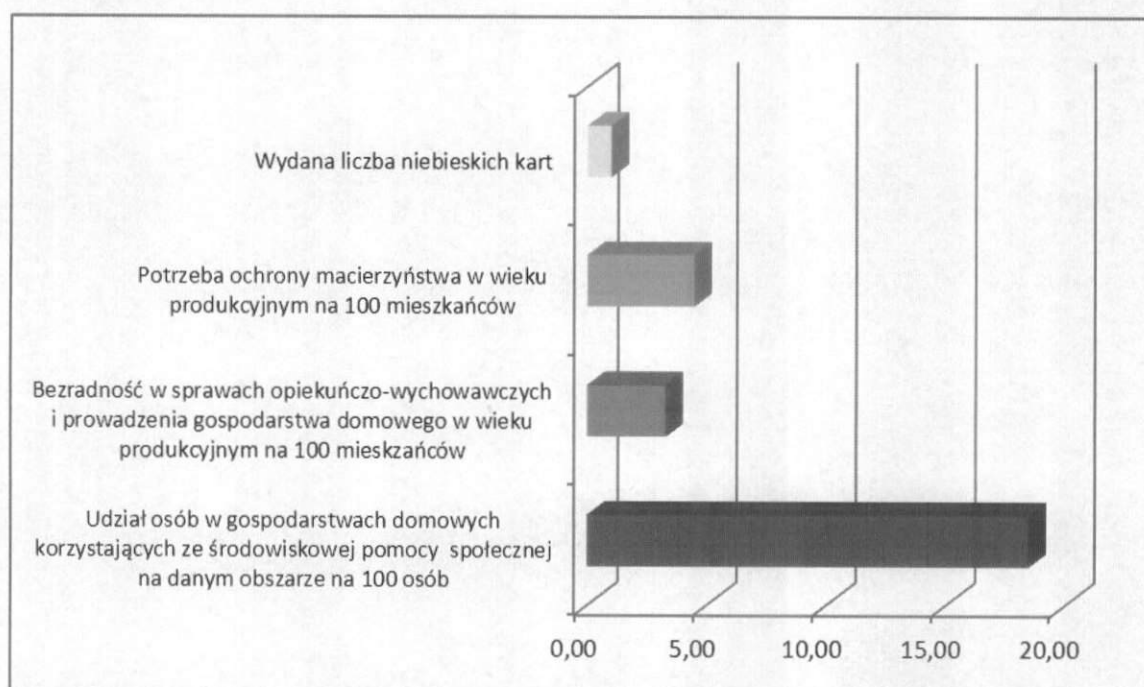

Wykres 14. Ilość mieszkańców w danym przedziale wiekowym w sołectwie Kraczki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

W sołectwie również stwierdzono występowanie osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy powyżej 1 roku). Stanowią oni ok. 5% mieszkańców sołectwa. Także dochodzi tutaj do spotykania sytuacji związanych z czynami zabronionymi i interwencji policyjnych. W roku 2015 stwierdzono 33 takie sytuacje, a więc na 100 mieszkańców dochodzi do ok. 10 czynów zabronionych.

Ośrodek Pomocy społecznej sygnalizuje, iż spora liczba osób analizowanego sołectwa potrzebuje pomocy społecznej. Poniżej przedstawiono wykres obrazujący tę sytuację.

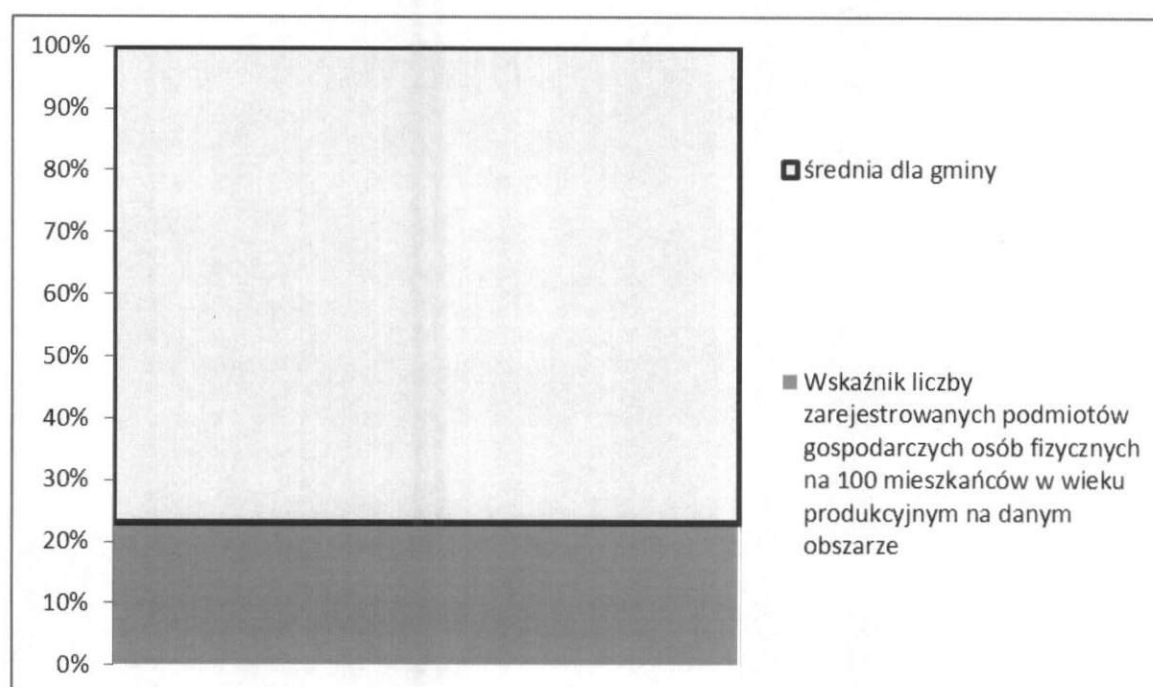
Rysunek 5. Potrzeby społeczne mieszkańców sołectwa Kraczkki [opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy]

Największa liczba osób korzysta z środowiskowej pomocy społecznej. Pomoc udzielana jest w około 3 przypadkach na 100 ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców. Częściej pomoc udzielana jest ze względu na potrzebę ochrony macierzyństwa w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców. Stwierdzono przypadek wydania niebieskiej karty w sołectwie.

Mieszkańcy są mało aktywni. Frekwencja na wybory do sejmiku w 2015 roku wynosiła ok. 23%. Jest to jedna z najniższych frekwencji w Gminie.

Sfera gospodarcza

W sferze gospodarczej mieszkańcy wykazują niskie zainteresowanie prowadzeniem działalności gospodarczej. Poniższy wykres przedstawia porównanie wartości dla miejscowości Kraczkę z średnią dla Gminy Sadki. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze jest ponad połowę gorszy niż jego wartość średnia dla Gminy. Jest to wartość najniższa w całej Gminie Sadki.

Rysunek 6. Stosunek zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w miejscowości Kraczkę do średniej dla Gminy [opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy]

Sfera środowiskowa

W sferze tej podlegać analizie mogła liczba przekroczeń poziomów dopuszczalnych stężeń PM_{2,5}. W miejscowości Kraczkę, jak i Gminie Sadki nie stwierdzono przekroczeń.

Sfera techniczna

Aby zidentyfikować problemy bądź potencjały sołectwa Kraczkę analizie poddano dostępność komunikacyjną mieszkańców. Liczba dostępnych przystanków przypadających na 100 mieszkańców jest jedną z najgorszych w Gminie. W porównaniu do średniej wartości dla

Gminy w Sadkach przypada średnio 0,58 przystanków komunikacji publicznej na 100 osób, a w Kraczkach 0,30 przystanków/100 osób.

Sfera funkcjonalno-przestrzenna

W celu wyłonienia możliwych problemów w sferze funkcjonalno-przestrzennej podjęto analizy, jaki procent dzieci na danym obszarze jest objęty wychowaniem przedszkolnym. Na terenie miejscowości Kraczki mieszka około 15 dzieci w wieku przedszkolnym, jednak brak jest placówki mogącej objąć je wychowaniem. Rodzice są zmuszeni dowożenia dzieci do sąsiednich miejscowości.

8. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Na podstawie zdiagnozowanych problemów występujących na obszarze rewitalizacji sformułowano wizję stanu obszaru, jako planowany efekt oraz pożądany stan rewitalizacji przy jednoczesnym osiągnięciu celów oraz odpowiadającym im kierunkom działań:

Wizja obszaru wyznaczonego do rewitalizacji w Gminie Sadki, określa jego stan w 2023 roku. Powstała ona, jako suma wyobrażeń uczestników procesu partycypacji na etapie przygotowywania niniejszego opracowania oraz przewidywanych przedsięwzięć i inicjatyw społecznych, planowanych do realizacji przez instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe.

Wyznaczony obszar po przeprowadzeniu procesów rewitalizacyjnych, w tym wdrożeniu planowanych przedsięwzięć i inwestycji, jest obszarem, który został uzdrowiony. Nastąpiło ożywienie, w szczególności w sferze społecznej technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej, a także środowiskowej, przy jednoznacznym zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju i walorów przyrodniczych Gminy.

Obszar ten to przestrzeń dogodnych warunków życia dla mieszkańców, a także teren kumulacji pozytywnej energii. Bogata oferta uspołecznienia mieszkańców wpłynęła na podniesienie ich aktywności. Ze względu na występujący tutaj potencjał ludzki, przestrzenno-funkcjonalny, kulturalny oraz turystyczny obszar ten przyciąga zarówno młodszych, jak i starszych obywateli oraz całe rodziny.

Do realizacji tak przedstawionej wizji - ukształtowania obszaru zadbanego, ekologicznego, wygodnego, bezpiecznego, otwartego, wspierającego zagrożonych marginalizacją, stwarzającego szerokie perspektywy rozwoju, przyczynił się szereg przedsięwzięć o wymiarze społecznym oraz infrastrukturalnym. Wśród pierwszych można wskazać przedsięwzięcia zmierzające do aktywizacji dzieci, młodzieży, osób starszych, które najbardziej narażone są na wykluczenie społeczne. Wśród działań infrastrukturalnych ważniejsze będą te, które przyczyniły się do wzmocnienia infrastruktury społecznej (niezbędnej do realizacji projektów społecznych), poprawią poziom bezpieczeństwa - zarówno w miejscach publicznych, jak i na drogach, usprawnią system komunikacji we wsi, stworzą dodatkową przestrzeń dla rekreacji oraz podniosą.

9. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk

W ramach Gminny Program rewitalizacji dla Gminy Sadki określono następujące cele strategiczne rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań:

Cel strategiczny 1. Wzmocnienie integracji i aktywności społecznej mieszkańców Gminy

Kierunki działań:

- 1.1. Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
- 1.2. Kształtowanie przestrzeni publicznej służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców.
- 1.3. Zagospodarowanie wolnego czasu mieszkańców - w szczególności dzieci i młodzieży oraz osób starszych poprzez zapewnienie atrakcyjnych zajęć.
- 1.4. Wzrost aktywności społecznej, integracja grup społecznych oraz tworzenie więzi w grupie społecznej.

Cel strategiczny 2. Poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej, zwiększenie ich funkcjonalności oraz ożywienie przestrzeni publicznej

Kierunki działań:

- 2.1. Adaptacja budynków na cele edukacyjne oraz służące integracji społecznej.
- 2.2. Budowa infrastruktury technicznej ciągów komunikacyjnych.
- 2.3. Zapewnienie spójnego ładu przestrzennego i uporządkowanie kluczowych dla rewitalizacji przestrzeni publicznych.
- 2.4. Poprawa stanu jakości środowiska naturalnego.

Tabela 4. Powiązania celów postawionych w GPR z celami strategicznymi Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sadki na lata 2014-2021

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sadki na lata 2014-2021			
Cel strategiczny	Kierunek działań	Powiązania z celami postawionymi w GPR	
		I	II
Wyrównanie szans i integracja osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych oraz starszych.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych, np. Koło Emerytów i Rencistów w Sadkach, poprzez propagowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego, zaspokajanie ich potrzeb kulturalno -społecznych.	✓	
	Kształtowanie pozytywnego wizerunku starości.	✓	

Tabela 5. Powiązania celów postawionych w GPR z celami głównymi Strategii Rozwoju Gminy Sadki do 2020 roku

Strategia Rozwoju Gminy Sadki do 2020 roku			
Cel główny	Kierunek działań	Powiązania z celami postawionymi w GPR	
		I	II
Rozwój infrastruktury technicznej, jako instrumentu poprawy stanu środowiska, poprawy jakości życia mieszkańców oraz poprawy atrakcyjności inwestycyjnej.	Zapewnienie właściwego stanu technicznego sieci drogowej w Gminie.		✓
	Upowszechnianie ekologicznych systemów grzewczych.		✓
	Zapewnienie właściwych standardów usług telekomunikacyjnych i informatycznych oraz związanych z uruchomieniem systemu TV kablowej.		✓
Poprawa stanu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców	Upowszechnienie nauki informatyki oraz języków obcych	✓	

<p>poprzez rozwój bazy oświatowej i zwiększenie oferty edukacyjnej i sportowej, jako podstawowy sposób osiągnięcia mobilności na rynku pracy, ograniczania bezrobocia i poprawy sytuacji materialnej ludności.</p>	<p>w szkole podstawowej - minimum dwóch języków obcych (niemiecki i angielski) w sposób ciągły od zerówki.</p>		
	<p>Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej (szkolnej i ogólnodostępnej).</p>	✓	✓
	<p>Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej, w tym dla osób niepełnosprawnych.</p>		✓

10. Lista planowanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tabela 6. Główne przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu						Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
<p>CEL REWITALIZACJI: 1. Wzmocnienie integracji i aktywności społecznej mieszkańców Gminy 2. Poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej, zwiększenie ich funkcjonalności oraz ożywienie przestrzeni publicznej</p> <p>Kierunek działań: 1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 2.2. oraz 2.3.</p>										
Obszar rewitalizacji Kraczków i Liszkówko	1. Rewitalizacja terenów przy świetlicach w Liszkówku i Kraczkach		Przestrzenno-funkcjonalny, społeczny, techniczny	Gmina Sadki	Zagospodarowanie terenów zdegradowanych w miejscowościach Liszkówko, i Kraczków poprzez stworzenie w każdej z nich publicznej, ogólnodostępnej infrastruktury. Teren przy świetlicach wiejskich zostanie zagospodarowany w ten sposób, aby powstały <u>biesiadniki</u> składające się m.in. z kręgu na ogniska, siłowni zewnętrznych, stałego miejsca na stół do tenisa stołowego, szachownicy, Wi-Fi itp. Doprowadzenie drogi dojazdowej do miejsca rewitalizacji	Kraczków działka 78/3, Liszkówko działka 82/1 i/lub 82/2	Szacunkowa wartość zadania ok. 1 000 000,00 zł+ 2 000 000 (koszt drogi dojazdowej do Liszkówka)	1) Liczba osób korzystających z nowo powstałej infrastruktury - mieszkańcy wszystkich 2 sołectw, Kraczków - 316 osób, Liszkówko - 193 osób 2) Powierzchnia objęta działaniami rewitalizacyjnymi - Kraczków - 5040 m ² , Liszkówko - 553 m ² 3) Liczba zorganizowanych imprez integracyjnych na świeżym powietrzu - min. 2 na rok w każdej z miejscowości 4) Liczba zrewitalizowanych obiektów - 3 5) Liczba nowopowstałych biesiadników - 3	Dokumentacja fotograficzna Dokumentacja inwestorska Obserwacja	

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY SADKI NA LATA 2016-2020

				Liszówka 4,5 km – koszt 2.000.000 zł			Rezultaty miękkie, m.in.: - wzrost jakości życia mieszkańców, - poprawa integracji społecznej i wzmocnienie tożsamości lokalnej mieszkańców	
<p>CEL REWITALIZACJI: 1. Wzmocnienie integracji i aktywności społecznej mieszkańców Gminy 2. Poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej, zwiększenie ich funkcjonalności oraz ożywienie przestrzeni publicznej Kierunek działań: 1.1., 1.2., 1.3., 1.4. oraz 2.3.</p>								
Obszar rewitalizacji	2. Teren rekreacji i wypoczynku nad rzeką Rokitką w Sadkach dla mieszkańców zdegradowanych obszarów	Przestrzenno-funkcjonalny, społeczny	Gmina Sadki	Zagospodarowanie terenu polegające na stworzeniu miejsca do bielsiadowania mieszkańców zdegradowanych obszarów z mieszkańcami centrum gminy, wyposażonego m.in. w krąg na miejsce pod ognisko, siłownię zewnętrzną, plac zabaw, ławki, kwietniki, stół do tenisa stołowego, szachownice, Wi-Fi.	Sadki, teren nad rzeką Rokitką, nr działki 397 o pow. 0,24 ha dla mieszkańców sołectwa Kraczków, Liszkówko, Dębionek	Szacunkowa wartość zadania ok. 90 000, 00 zł Pozykanie środków zewnętrznych i ze środków własnych	1) Liczba osób korzystających z nowej powstałej infrastruktury - mieszkańcy wszystkich 3 sołectw zdegradowanych i mieszkańcy sołectwa Sadki – sołectwo Kraczków – 316, Liszkówko- 193, Dębionek - 637 2) Liczba zorganizowanych wspólnych uroczystości i imprez integracyjnych - min. 2 w roku. Imprezy organizowane byłyby przez Gminny Ośrodek Kultury w Sadkach, tj. Noc Świętojańska i Festyn Rodzinny 3) Powierzchnia objęta działaniami rewitalizacyjnymi - powierzchnia - 0,24 ha Rezultaty miękkie: - poprawa jakości życia mieszkańców - wzrost integracji społecznej	Dokumentacja inwestorka Dokumentacja fotograficzna Obserwacja
O	1	2	3					

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY SADKI NA LATA 2016-2020

<p>Kierunek działań: 1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 2.1., 2.3. oraz 2.4.</p>	<p>3. Remont świetlicy w Dębionku wraz z zagospodarowaniem terenu</p>	<p>Przestrzennofunkcjonalny, społeczny, techniczny, środowiskowy</p>	<p>Gmina Sadki</p>	<p>Zadanie będzie kompleksowym remontie świetlicy wiejskiej w Dębionku m.in. zostanie m.in. wykonana elewacja zewnętrzna, termomodernizacja budynku, powstanie nowe ogrodzenie zewnętrzne, wewnątrz budynku powstanie specjalne przestrzenie funkcjonalne przeznaczone do spełniania określonych celów. Świetlica wyposażona zostanie w niezbędne meble tj. szafki, stoliki, krzesła</p>	<p>Gmina Sadki, miejscowość Dębionek wieś, działka nr 145/4 i Dębionek II Formoza, nr działki 810,</p>	<p>Szacunkowa wartość zadania ok. 2 000 000, 00 zł</p> <p>Pozyskanie środków zewnętrznych i ze środków własnych</p>	<p>1) Liczba osób korzystających z nowej powstającej infrastruktury - mieszkańcy wsi Dębionek</p> <p>2) Powierzchnia objęta działaniami rewitalizacyjnymi - Dębionek działka nr 145/5- 3732 m², Dębionek działka 810- 3757 m²</p> <p>3) Liczba nowopowstałych biesiadników - 1</p>	<p>Dokumentacja inwestorka Dokumentacja fotograficzna Obserwacja</p>
<p>Rezultaty miękkie: - poprawa jakości życia mieszkańców - wzrost integracji społecznej</p>								

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY SADKI NA LATA 2016-2020

Obszar rewitalizacji	Kierunek działań	CEL REWITALIZACJI	Zadanie	Gmina Sadki	Zadanie polegające na	Gmina Sadki, mieszkańcy zdegradowanych wsi: Dębionka, Liszkówka i Kraczek	Szacunkowa wartość zadania ok. 60 000,00 zł	1) Liczba korzystających z edukacyjnych mieszkańców Dębionek, i Liszkówko	osób z zajęć edukacyjnych - wsi Kraczek	Dokumentacja fotograficzna Obserwacja Listy obecności Ankiety
Obszar rewitalizacji Dębionka, Liszkówka i Kraczek	4. Rewitalizacja społeczna mieszkańców terenów zdegradowanych poprzez działanie edukacyjne	CEL REWITALIZACJI: 1. Wzmocnienie integracji i aktywności społecznej mieszkańców Gminy 2. Poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej, zwiększenie ich funkcjonalności oraz ożywienie przestrzeni publicznej Kierunek działań: 1.3. oraz 1.4.	Zadanie polegające na przeprowadzeniu w 3 zdegradowanych miejscowościach, czyli Dębionku, Liszkówku i Kraczkach w świetlicy wiejskiej i na terenie wokół świetlicy szeregu zajęć edukacyjnych o różnorodnej tematyce, dostosowanej do potrzeb i grup wiekowych dzieci, młodzieży i dorosłych. Mogą to być zajęcia zarówno o tematyce językowej, komputerowej, kucharskiej, rękodzielniczej, itp.	Gmina Sadki	na m. in. przy lekcji, z lub	Gmina Sadki, mieszkańcy zdegradowanych wsi: Dębionka, Liszkówka i Kraczek	Pozyskanie środków zewnętrznych i ze środków własnych	2) Liczba przeprowadzonych zajęć edukacyjnych - min. 30 h/miesiąc	zajęć min.	Dokumentacja fotograficzna Obserwacja Listy obecności Ankiety
Obszar rewitalizacji Dębionek	5. Wsparcie rodziny w środowisku lokalnym	CEL REWITALIZACJI: 1. Wzmocnienie integracji i aktywności społecznej mieszkańców Gminy Kierunek działań: 1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 2.1., 2.3. oraz 2.4.	Zadanie będzie polegało na pomocy odrabianiu spotkaniach z psychologiem lub zajęciach sportowych i rekreacyjnych, wycieczkach edukacyjnych, integracji środowiskiem lokalnym	Gmina Sadki	na m. in. przy lekcji, z lub	Gmina Sadki, Dębionek II, działka nr 811	Szacowana wartość zadania ok. 70 000,00 zł	1) Liczba osób korzystających z zajęć ok. 15 os. 2) Liczba przeprowadzonych zajęć miesięcznie - ok. 100 h/miesiąc	zajęć obecności	Dokumentacja fotograficzna Obserwacja Listy obecności Ankiety

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY SADKI NA LATA 2016-2020

CEL REWITALIZACJI: 1. Wzmocnienie integracji i aktywności społecznej mieszkańców Gminy

2. Poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej, zwiększenie ich funkcjonalności oraz ożywienie przestrzeni publicznej

Kierunek działań: 1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 2.1., 2.3. oraz 2.4.

<p>6. Modernizacja świetlicy w Dębionku Formozie wraz z zagospodarowaniem terenu</p>	<p>Przestrzeno-funkcjonalny, społeczny, techniczny, środowiskowy</p>	<p>Gmina Sadki</p>	<p>Przygotowanie odpowiedniej dokumentacji, remont budynku w środku i na zewnątrz w tym remont sanitariów, przystosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz zagospodarowanie terenu wokół świetlicy, w budynku powstana specjalne przestrzenie funkcjonalne do spełnienia określonych celów. Przedsięwzięcie zakłada również zakup niezbędnego wyposażenia.</p>	<p>Gmina Sadki, miejscowość Dębionek II, działka nr 811</p>	<p>Szacowana wartość zadania ok. 150 000,00 zł Pozyskanie środków zewnętrznych i ze środków własnych</p>	<p>1) Liczba osób korzystających z nowo powstałej infrastruktury - mieszkańcy wsi Dębionek 2) Powierzchnia objęta działaniami rewitalizacyjnymi - Dębionek działka nr 811- 2112 m², Rezultaty miękkie: - poprawa jakości życia mieszkańców - wzrost integracji społecznej</p>	<p>Dokumentacja inwestorka Dokumentacja fotograficzna Obserwacja</p>
--	--	--------------------	--	---	--	--	--

11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacji

Tabela 7. Główne przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Podmioty realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania
						%	Środki publiczne	
1	2	3	4	6	7	8	9	10
Kraczki, Liskówko	2019-2020	1. Rewitalizacja terenów przy świetlicach wiejskich w Liskówku i Kraczkach	Przestrzenno-funkcjonalny, społeczny, techniczny	Gmina Sadki	3 000 000,00	80%	600 000,00	-
Teren nad rzeką Rokitką	2019-2020	2. Teren rekreacji i wypoczynku nad rzeką Rokitką w Sdkach dla mieszkańców zdegradowanych obszarów	Przestrzenno-funkcjonalny, społeczny	Gmina Sadki	90 000,00	80%	18 000,00	-
Dębionek	2019-2020	3. Remont świetlicy wiejskiej w Dębionku wraz zagospodarowaniem terenu	Przestrzenno-funkcjonalny, społeczny, techniczny, środowiskowy	Gmina Sadki	2 000 000,00	80%	400 000,00	-
Dębionka, Liskówka, Kraczki	2019-2020	4. Rewitalizacja społeczna mieszkańców terenów zdegradowanych poprzez działania edukacyjne	Spoleczny	Gmina Sadki	60 000,00	80%	12 000,00	-
Dębionek	2018-2020	5. Wsparcie rodziny w środowisku lokalnym	Spoleczny	Gmina Sadki	70 000,00	80%	14 000,00	-
Dębionek	2018-2020	6. Modernizacja świetlicy w Dębionku Formozie wraz z zagospodarowaniem terenu	Przestrzenno-funkcjonalny, społeczny, techniczny, środowiskowy	Gmina Sadki	150 000,00	80%	30 000,00	-

12. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym PR

Komplementarność, obok szczegółowej diagnozy oraz możliwie szerokiej partycypacji społecznej, jest jednym z kluczowych aspektów Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Sadki na lata 2016-2020. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami skutkować może lepszym i bardziej efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. *o rewitalizacji*, wymogiem koniecznym przy opracowaniu programów rewitalizacji jest konieczność zapewnienia komplementarności w pięciu wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania. Uwzględnienie komplementarności w planowaniu i wdrażaniu rewitalizacji polegające na zapewnieniu powiązań pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami, jak również pomiędzy przedsięwzięciami, a systemem ich implementacji przyczyni się do wzmocnienia skuteczności oraz efektywności realizacji działań rewitalizacyjnych.

12.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Sadki została zapewniona dzięki skupieniu przedsięwzięć do realizacji na wyznaczonych trzech obszarach rewitalizacji. Obszar zdegradowany i rewitalizacji został wyznaczony po przeprowadzeniu dokładnej analizy istotnych problemów w pięciu sferach: społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej oraz uwzględnieniem uwag mieszkańców i innych interesariuszy wnoszonych podczas konsultacji społecznych. Uwzględnienie zarówno danych obiektywnych (GUS, UM, GOPS), jak i opinii społeczeństwa świadczy o trafności przestrzennej zaplanowanej w ramach rewitalizacji interwencji. Większość głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych skupia się na obszarze rewitalizacji lub są z nimi ściśle powiązane. Stanowią odzwierciedlenie problemów i potrzeb rewitalizacyjnych. Realizacja planowanych przedsięwzięć przyniesie pozytywne skutki dla wybranego obszaru rewitalizacji, jak również dla całej miejscowości Sadki. Przedsięwzięcia I – *Rewitalizacja terenów przy świetlicach w Liszkówku i Kraczkach* oraz III – *Remont świetlicy w Dębionku wraz z zagospodarowaniem terenu* są wzajemnie powiązane, ze względu na fakt realizacji w pierwszej kolejności działań o wymiarze infrastrukturalnym, które stworzą

niezbędną (z perspektywy celów rewitalizacji) przestrzeń dla rozwoju przedsięwzięć, mających na celu integrację mieszkańców oraz zwiększenie ich aktywności przedsięwzięcia IV – *Rewitalizacja społeczna mieszkańców terenów zdegradowanych*. Z infrastruktury tej korzystać będą mogli mieszkańcy całej Gminy. Ich realizacja przyczyni się również do ograniczenia rozprzestrzeniania się różnych problemów na dalsze obszary Gminy.

Wszystkie przedsięwzięcia wzajemnie się dopełniają przestrzennie oraz zachodzi pomiędzy nimi synergia, co sprawia że oddziałują one na cały obszar objęty kryzysem.

12.2. Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa w GPR została zapewniona na poziomie poszukiwania rozwiązań (przedsięwzięć) prowadzących do ograniczenia problemów i zaspokojenia potrzeb, a następnie określenia harmonogramu ich realizacji. Zaplanowane przedsięwzięcia są ze sobą wzajemnie powiązane, a także wzajemnie się dopełniają. Gwarancja komplementarności problemowej ma za zadanie zapobiegać fragmentacji działań i skupienie uwagi na holistycznym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru. Zadania infrastrukturalne związane z przebudową zniszczonych budynków użyteczności publicznej bądź modernizacją zakładają prowadzenie tam działań o charakterze społecznym (integracyjnym, aktywizującym mieszkańców).

W diagnozie wykazano, iż na obszarze rewitalizacji występuje nagromadzenie problemów w sferze społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-środowiskowej. W związku z powyższym w ramach przeciwdziałania wspomnianym problemom w pierwszej kolejności skupiono się na działaniach skierowanych na ich zminimalizowanie. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne mają doprowadzić do stanu, w którym na terenie Gminy Sadki mieszkańcy będą wykazywać dużą aktywność społeczną oraz chęć integracji. Ponadto w wyniku realizacji przedsięwzięć nastąpi poprawa funkcjonalności oraz ożywienie przestrzeni publicznej.

W ramach *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Sadki na lata 2016-2020* istotnym przedsięwzięciem jest *Rewitalizacja społeczna mieszkańców terenów zdegradowanych poprzez działania edukacyjne* (przedsięwzięcie IV), która ma na celu wzmocnienie integracji i aktywności mieszkańców obszaru zdegradowanego. Ponadto, przedsięwzięcie IV ma poprawić jakość mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz spowodować wzrost wiedzy i umiejętności mieszkańców. Przedsięwzięcie będzie polegało na przeprowadzeniu w Dębionku, Liszkówku i Kraczkach w świetlicach wiejskich i na terenach wokół świetlic szeregu zajęć edukacyjnych o różnorodnej tematyce dostosowanej do potrzeb i grup wiekowych (dzieci, młodzież, dorośli). Przedsięwzięciami bezpośrednio związanymi

z powyższym jest *Rewitalizacja terenów przy świetlicach w Liszkówku i Kraczkach* (przedsięwzięcie I) oraz *Remont świetlicy w Dębionku wraz z zagospodarowaniem terenu* (przedsięwzięcie III). Przedsięwzięcie I oraz III umożliwią prowadzenie zajęć edukacyjnych (m.in. zajęcia o tematyce językowej, komputerowej, kucharskiej, rękodzielnicze) przewidzianych w przedsięwzięciu IV.

Kolejnym przedsięwzięciem mającym na celu integrację mieszkańców i poprawę jakości życia mieszkańców jest przedsięwzięcie II – *Teren rekreacji i wypoczynku nad rzeką Rokitką w Sadkach dla mieszkańców zdegradowanych obszarów*. Co więcej celem przedsięwzięcia II jest stworzenie wspólnej, zrewitalizowanej przestrzeni odwołującej się do zasobów naturalnych Gminy. Przedsięwzięcie II będzie polegać na stworzeniu miejsca do biesiadowania dla mieszkańców obszaru rewitalizacji z mieszkańcami z centrum Gminy. Miejsce służące do spotkań i integracji będzie wyposażone m.in. w krąg przeznaczony pod ognisko, siłownię zewnętrzną, plac zabaw, ławki, kwietniki, stały stół do tenisa stołowego, szachownice oraz dostęp do Wi-Fi.

Dodatkowo przedsięwzięcie I i III mają na celu poprawę estetyki otoczenia, stworzenie publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, krajoznawczych, rekreacyjnych i sportowych, z której będą korzystać m.in. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz mieszkańcy pozostałych obszarów Gminy Sadki.

Tabela 9 przedstawia charakter powiązań pomiędzy przedsięwzięciami.

Tabela 8. Charakter powiązań pomiędzy przedsięwzięciami

Przedsięwzięcie	I	II	III	IV
I	X			
II		X		
III			X	
IV				X

Charakter powiązań:

Bardzo silne

Silne

Neutralne

12.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna przejawia się w systemie zarządzania, który został zaprojektowany na potrzeby implementacji GPR, tym samym zapewniona zostanie współpraca i współdziałanie różnych podmiotów działających na rzecz realizacji Programu i poprawy stwierdzonej sytuacji kryzysowej obszaru rewitalizacji. Za realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Sadki odpowiada Wójt Gminy, przy współpracy z Radą Gminy oraz Partnerami Programu. Wójt Gminy przyjmuje roczne sprawozdania z realizacji planowanych przedsięwzięć i koordynuje dalsze prace.

Rada Gminy odpowiedzialna jest za wdrażanie i monitorowanie działań rewitalizacyjnych. Zapewni to skuteczne zarządzanie programem oraz pozwoli na kontynuację i uzupełnienie działań podejmujących w ramach realizacji polityk publicznych w programach rozwoju Gminy. Realizuje ona również zadania z zakresu upowszechniania wiedzy na temat Programu i jego realizacji oraz prowadzenia konsultacji społecznych. Tym samym koordynuje ona włączanie nowych podmiotów i interesariuszy w proces rewitalizacji oraz wspiera Partnerów Programu, w realizację przez nich zadań, pomagając im poszukiwać funduszy na ich realizację.

Każdy potencjalny Partner Programu dzięki działaniom Gminy ma zapewniony dostęp do informacji na temat realizacji założeń programu oraz ma szansę uczestniczyć w działaniach edukacyjno-szkoleniowych, w których dowie się, w jaki sposób może zgłaszać i realizować zaproponowane przez siebie zadania.

Wdrażanie GPR będzie się opierało na szeregu procedur uwzględniających m.in. prowadzenie stosowanych rejestrów, rozliczanie rewitalizacji (monitoring i ewaluacja), sporządzanie sprawozdań z postępów realizowanych działań uwzględniających w GPR.

12.4. Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa oznacza spójność przedsięwzięć rewitalizacyjnych podejmowanych w poprzednich okresach programowania z celami, kierunkami oraz zaplanowanymi przedsięwzięciami określonymi w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Sadki na lata 2016-2020.

Gmina Sadki w poprzednim okresie programowania (2007-2013) realizowała jedno przedsięwzięcie w ramach polityk spójności Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 pn. *Wyposażenie pracowni komputerowej w Szkole Podstawowej im. mjr Henryka Sucharskiego w Sadkach* oraz dwa przedsięwzięcia w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:

Budowa placów zabaw na terenie Gminy Sadki oraz Budowa oświetlenia na terenie Gminy Sadki.

Budowa placów zabaw na terenie Gminy Sadki mająca na celu poprawę jakości życia mieszkańców Gminy Sadki oraz zwiększenie integracji mieszkańców, ma swoją kontynuację w przedsięwzięciu I, II oraz III.

Wyposażenie pracowni komputerowej w Szkole Podstawowej im. mjra Henryka Sucharskiego w Sadkach, której zadaniem była poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej kontynuuje się poprzez przedsięwzięcie IV, które ma na celu wzrost wiedzy i umiejętności mieszkańców.

Budowa oświetlenia na terenie Gminy Sadki mająca poprawić jakość życia mieszkańców Gminy Sadki ma swoją kontynuację w przedsięwzięciu I, II oraz III.

Tabela 10 przedstawia wykaz projektów Gminy Sadki z dofinansowaniem ze środków unijnych w perspektywie finansowej 2007-2013.

Tabela 9. Wykaz projektów Gminy Sadki z dofinansowaniem ze środków unijnych w latach 2007-2013

Lp.	Tytuł projektu	Okres realizacji projektu	Źródło dofinansowania	Numer i nazwa działania
1.	Budowa placów zabaw na terenie Gminy Sadki	2009-2010	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	W ramach działania 313, 322, 323 „Odnowa i rozwój wsi”
2.	Wyposażenie pracowni komputerowej w Szkole Podstawowej im. mjra Henryka Sucharskiego w Sadkach	2011-2011	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013	3.1 – Rozwój infrastruktury edukacyjnej
3.	Budowa oświetlenia na terenie Gminy Sadki	2010-2012	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	W ramach działania 313, 322, 323 „Odnowa i rozwój wsi”

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Sadki

12.5. Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania GPR została zapewniona poprzez określenie oraz łączenie różnych źródeł finansowania. Przewidziano zarówno przedsięwzięcia współfinansowane przez sektor prywatny, jak i publiczny, środki osób/podmiotów indywidualnych, sektora pozarządowego, jak i pieniądze publiczne – gminne, powiatowe,

znajdujące się w dyspozycji jednostek Skarbu Państwa, czy też ostatecznie wsparcie realizowane w ramach pomocy Unii Europejskiej. Także perspektywa przedmiotowa pozwala wskazać różne źródła finansowania, jak np. Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Spójności, Fundusz Spójności).

Przy pozyskaniu środków finansowych na realizację ujętych w programie przedsięwzięć rewitalizacyjnych wyklucza się możliwość ich podwójnego sfinansowania.

Gmina Sadki w pierwszej kolejności zakłada wykorzystanie zewnętrznych źródeł finansowania, w tym funduszy europejskich dedykowanych rewitalizacji. Jednakże, w trakcie trwania Programu, zakłada się również prowadzenie działań edukacyjnych dla różnych podmiotów z zakresu możliwości włączania się w proces rewitalizacji. Mając to na uwadze, Gmina w trakcie realizacji Programu, będzie starała pozyskać się Partnerów partycypujących w kosztach realizacji działań i projektów służących wyprowadzaniu obszaru ze stanu kryzysowego poprzez współpracę z różnymi podmiotami.

13. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie Gminy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna jest elementem podstawowym i niezbędnym do prawidłowego przeprowadzenia procesu rewitalizacji, którego elementem jest opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji. Partycypacja jest wpisana w proces rewitalizacji, jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób, który zapewni aktywny udział interesariuszy, poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych, a także w pracach Komitetu Rewitalizacji.

Koncepcją rewitalizacji jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez prowadzone w sposób kompleksowy, zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, które są skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Według ustawy z dnia 9 października 2015r. *o rewitalizacji* interesariuszami rewitalizacji są m.in.

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wierzyci nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze Gminy działalność gospodarczą,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze Gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne,
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- organy władzy publicznej.

W trakcie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Sadki, etap wyznaczania obszarów zdegradowanych i rewitalizacji poprzedzały 30 dniowe konsultacje społeczne. Trwały od 7 stycznia 2017 roku do 7 lutego 2017 r. W trakcie nich mieszkańcy mogli wносить swoje opinie i uwagi dotyczące tych obszarów przy pomocy:

- ankiet,
- formularzy konsultacyjnych,

które znajdowały się na stronie internetowej www.sadki.pl oraz stronie BIP Gminy Sadki. Ankiety można było przysyłać pocztą polską, przy pomocy poczty email, a także przekazać do Urzędu Gminy Sadki. Przy wykorzystaniu formularzy konsultacyjnych można było w nich wnosić propozycje, co do planowanych projektów. Również w Gminie zostało zorganizowane spotkanie informacyjne dla mieszkańców, na którym można było wnosić uwagi ustne oraz wysłuchać m.in.: informacji na temat procesu rewitalizacji oraz granicach obszaru zdegradowanego i rewitalizacji.

Ankieta wykorzystywana w konsultacjach społecznych dotyczących uchwały o obszarach zdegradowanych i rewitalizacji jest dołączona jako załącznik.

ZAPRASZAMY NA

KONSULTACJE

Projektu Uchwały w sprawie wyznaczenia obszarów zdegradowanych i rewitalizacji

Program spotkania:

Prelekcja

- Co to jest rewitalizacja i Gminny Program Rewitalizacji.
- Jakie są obszary zdegradowane i rewitalizacji.
- Jakie projekty mogą być realizowane w ramach rewitalizacji?

Dyskusja – pytania i odpowiedzi o obszarach zdegradowanych i rewitalizacji.

**GMINA
SADKI
REWITALIZUJE**

**CHCESZ ŻYĆ W
LEPSZEJ GMINIE?**

**PRZYJDŹ NA
KONSULTACJE**

01.02.2016 GODZINA 16:00

URZĄD GMINY W SADKACH - SALA 17 (I PIĘTRO)

Więcej informacji na stronie:
www.sadki.pl

Rysunek 7. Plakat informujący o spotkaniu w ramach konsultacji projektu uchwały o obszarach zdegradowanych i rewitalizacji [opracowanie własne]

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY SADKI NA LATA 2016-2020

Formularz Konsultacyjny „Gminny Program Rewitalizacji”

Gmina Sadki przygotowuje się do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR), który jest dokumentem wymagającym w procesie aplikacji o środki pomocowe w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Jego celem jest zapewnienie harmonijnego i wielostronnego rozwoju gminy poprzez adaptację starych zasobów do nowych potrzeb, co zapewni poprawę warunków życia w mieście, ochronę i zachowanie tych zasobów, integrację form historycznych i współczesnych oraz wyrównanie standardów nowych i starych zasobów.

Prosimy o przesyłanie pomysłów na maila: rewitalizacja@zrembatura-projekt.pl

Termin składania: 07.02.2017

1. Nazwa wnioskodawcy <i>(proszę wpisać podmiot odpowiedzialny za realizację projektu, np. Urząd Gminy, GOPS, szkoły, prywatni przedsiębiorcy imię i nazwisko/nazwa firmy)</i>	
2. Dane kontaktowe <i>(nr telefonu, adres e-mail, adres korespondencyjny)</i>	
3. Tytuł projektu	
4. Obszar rewitalizacji <i>(jeden z proponowanych bądź wyznaczony przez wnioskodawcę)</i>	
5. Cele projektu <i>(proszę wskazać jakie problemy społeczne, gospodarcze, przestrzenne, techniczne rozwiąże projekt np. przystępność bezbarierna, stan dróg, niską aktywność społeczną oraz proszę wyszczególnić sfery procesu rewitalizacji, w które wpisuje się projekt np. społeczna, gospodarcza, techniczna, przestrzenno-funkcyjna, środowiskowa)</i>	

6. Koncepcja projektu <i>(proszę podać zakres działań, które należy podjąć aby realizować zaplanowany efekt oraz proszę wskazać grupy społeczne, do których adresowany jest projekt)</i>	
7. Szacunkowy koszt projektu <i>(proszę podać szacunkowe koszty realizacji przedsięwzięcia, wraz z szacunkowym określeniem % lub kwotowego wsparcia finansowego, jakie są oczekiwane źródła finansowania RPO, EFS, EFRR, budżet gminy, środki prywatne, inne)</i>	
8. Szacunkowy czas realizacji projektu <i>(proszę podać szacunkowy czas realizacji projektu – rok rozpoczęcia i zakończenia)</i>	Od...do...
9. Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji <i>(proszę określić bezpośrednie efekty realizacji projektu np. liczba osób korzystająca z danego projektu na rok, liczba nowoutworzonych stanow pracy, liczba organizowanych spotkań, warsztatów)</i>	
10. Prognozowane produkty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji <i>(proszę określić bezpośrednie, policzalne efekty realizacji projektu np. liczba wyremontowanych budynków, długość wyremontowanej drogi, powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją)</i>	

.....
data i podpis

Wynikem zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych dla potrzeb niezbędnych do realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji (zgodnie z Ustawą z dnia 29.08.1997 roku o Ochronie Danych Osobowych oraz jednolitym Dz. U. z 2002r. Nr 101, poz. 926 ze zm.).

.....
data i podpis

Rysunek 8. Formularz konsultacyjny za pomocą którego można było składać propozycje projektów rewitalizacyjnych [opracowanie własne]

Po udostępnieniu projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Sadki na lata 2016-2020 przeprowadzono 30 dniowe konsultacji społeczne i zbierania uwag w formie elektronicznej.

Przez cały okres realizacji Programu mieszkańcy mogą uczestniczyć w spotkaniach Komitetu Rewitalizacji, a także wносить uwagi, co do jego postępów oraz czy projekty są realizowane zgodnie z harmonogramem - gdyż zespół ten stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji.

Aby zachęcać mieszkańców do czynnego udziału mieszkańców w procesie rewitalizacji warto stosować system informowania ich o postępach np. poprzez stronę internetową, ulotki informacyjne, spotkania z mieszkańcami.

14. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

Zgodnie z art. 3. ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o *rewitalizacji* przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości Gminy, stanowią jej zadania własne.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Sadki ma charakter operacyjny i identyfikuje organizacyjne struktury wdrażające planowane cele, działania, zadania oraz ustalenia. Koszty związane z zarządzaniem pokrywa Gmina Sadki.

Opierając się o zapisy ustawy o *rewitalizacji* realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Sadki głównymi podmiotami odpowiedzialnymi za sprawne przygotowanie i wdrożenie Gminnego Programu Rewitalizacji są: Wójt Gminy Sadki, Rada Gminy Sadki oraz Komitet Rewitalizacji.

Realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Sadki powierza się Wójtowi Gminy Sadki poprzez działania wspomagające Rady i Urzędu Gminy. Na każdym z poziomów, w proces wdrażania założeń Gminnego Programu Rewitalizacji zaangażowane będą ponadto następujące podmioty: Partnerzy Programu m.in. GOPS w Sadkach, mieszkańcy obszaru rewitalizacji i całej Gminy, lokalni aktywiści, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i stowarzyszenia.

Fundamentalną przyczyną sukcesu Gminnego Programu Rewitalizacji jest sprawna synergia działań oraz sprawny przepływ informacji pomiędzy podmiotami, które uczestniczą w tym procesie. Kwintesencją procesu rewitalizacji jest realizowanie przez interesariuszy skoordynowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Bardziej szczegółowy opis interesariuszy oraz system partycypacji społecznej został opisany w rozdziale 12.

Rola organów Gminy w zarządzaniu Programem polega na jego ukierunkowaniu, uchwaleniu, kontrolowaniu i ocenie.

System zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Sadki na lata 2016-2020 na poziomie decyzyjnym i wdrożeniowym został przedstawiony w tabeli 11.

Tabela 10. Kompetencje Rady Gminy Sadki, Wójta Gminy Sadki i Komitetu Rewitalizacji w systemie zarządzania realizacją GPR

Podmiot	Zakres zadań
POZIOM DECYZYJNY	
Rada Gminy Sadki	<ul style="list-style-type: none"> • uchwała Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Sadki na lata 2016-2020, • przyjmuje zmiany (modyfikacje) w GPR wprowadzone po konsultacjach społecznych projektu, • podejmuje inne decyzje (w tym uchwały) bezpośrednio i/lub pośrednio wpływające na sprawność realizacji GPR.
Wójt Gminy Sadki	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzi ogólną koordynację nad opracowywaniem GPR, • przygotowuje informację z realizacji GPR, • powołuje Komitet Rewitalizacji, • podejmuje decyzje (merytoryczne i organizacyjne) bezpośrednio i/lub pośrednio wpływające na sprawność realizacji GPR.
Komitet Rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Komitet Rewitalizacji to forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji, • Komitet Rewitalizacji pełni funkcję opiniotwórczo- doradczą Wójta Gminy, • Komitet Rewitalizacji posiada uprawnienia do wyrażania opinii, w tym m.in. dotyczących informacji z realizacji GPR, rocznych harmonogramów realizacji GPR, raportów ewaluacji GPR, oraz posiada uprawnienia do wyrażania propozycji rozwiązań usprawniających proces rewitalizacji.
POZIOM WDROŻENIOWY	
Wójt Gminy Sadki	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje decyzje o potrzebie weryfikacji Programu na podstawie wniosków Komitetu Rewitalizacji, jak i Partnerów Programu, • prowadzi ogólną koordynację nad opracowywaniem GPR, • nadzoruje prace Komitetu Rewitalizacji, • przyjmuje roczny harmonogram realizacji GPR.
Rada Gminy Sadki	<ul style="list-style-type: none"> • uchwała aktualizację Gminnego Programu Rewitalizacji.
Komitet Rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> • upowszechnia wśród lokalnej społeczności informacje na temat postępów w realizacji założeń GPR, • określa standardy bieżącego monitorowania wdrażania GPR (wprowadza niezbędne zmiany do procedury monitoringu), • rekomenduje zmiany w GPR, • sporządza okresowe sprawozdania z realizacji GPR,

	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy warunki do współpracy i koordynacji działań rewitalizacyjnych, • poszukuje nowych Partnerów do realizacji istotnych przedsięwzięć, • wspiera Partnerów w poszukiwaniu zewnętrznych środków na realizację przedsięwzięć wpisujących się w założenia GPR, • monitoruje możliwości pozyskania dofinansowania na realizację zadań uwzględnionych w GPR, • zbiera propozycje zadań do GPR.
Wnioskodawcy przedsięwzięć rewitalizacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • realizują przedsięwzięcia rewitalizacyjne spójne z wizją, celami rewitalizacji oraz wytyczonymi kierunkami działania, • współpracują z Komitetem Rewitalizacji w zakresie prowadzenia sprawozdawczości dotyczącej poziomu zaawansowania realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ustawy z dnia 9 października o rewitalizacji (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1777 ze zm.)

Zgodnie z kompetencjami, w pierwszej kolejności wskazano organ stanowiący oraz organ wykonawczy Gminy. Ten pierwszy – Rada Gminy Sadki – będzie odpowiedzialny za podejmowanie decyzji stwarzających główne ramy dla funkcjonowania systemu wdrażania GPR (np. przyjęcie GPR, zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej, zabezpieczanie środków finansowych w budżecie Gminy).

Wójt Gminy Sadki to podmiot właściwy w kwestiach dotyczących bieżącej organizacji i nadzoru nad realizacją GPR oraz podmiotów zaangażowanych w ten proces.

Komitet Rewitalizacji został powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Sadki. W skład Komitetu wchodzi przedstawiciele Urzędu Gminy Sadki, Rady Gminy Sadki, pracownicy GOPS przedstawiciele podmiotów prywatnych prowadzących działalność gospodarczą, organizacji pozarządowych oraz mieszkańcy Gminy Sadki:

- Pracownicy Urzędu Gminy w Sadkach – Zastępca Wójta Piotr Hemmerling, Sekretarz Gminy Renata Jesionowska-Zawieja, Kierownik Referatu Inwestycji Michalina Zygmunt, Inspektor ds. inwestycji Mariusz Czyż, Kierownik Referatu ds. pozyskiwania środków zewnętrznych i rozwoju Gminy,
- Pracownicy GOPS – Kierownik GOPS-u Alicja Matejczyk,
- Przedstawiciele organizacji pozarządowych – Koło Gospodyń Wiejskich – Hanna Biniek, Cecylia Białas,
- Przedstawiciele przedsięwzięć – Iwona Biniak,
- Przedstawiciele Rady Gminy – Józef Wieczorek, Iwona Matejczyk- Obremska,
- Przedstawiciele przedsiębiorstw – Łukasz Karmowski,

- Mieszkańcy Gminy – Grzegorz Działoszyński, Czesław Gagajek, Józef Stypka.

Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu na rzecz rewitalizacji, integrujący działalność organów Gminy, lokalnej administracji, organizacji pozarządowych, lokalnych przedsiębiorców, mieszkańców – wszystkich tych interesariuszy, którzy mogą i chcą się włączyć w proces wyprowadzania obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej.

Jednocześnie Komitet Rewitalizacji będzie podmiotem prowadzącym bezpośrednią koordynację nad wdrażaniem GPR, realizujący szereg zadań organizacyjnych, analitycznych i informacyjnych. Właściwe merytorycznie wydziały/referaty Urzędu Gminy Sadki oraz gminne jednostki organizacyjne (np. GOPS) z jednej strony będą bezpośrednimi realizatorami przedsięwzięć rewitalizacyjnych, z drugiej zaś – z racji swego osadzenia kompetencyjnego – będą mogły pełnić funkcję wspierającą (organizacyjnie), informacyjną w odniesieniu do innych interesariuszy (zarówno wnioskodawców, jak i beneficjentów rewitalizacji).

Pozostali wnioskodawcy to podmioty (prywatne, publiczne czy organizacje pozarządowe), które poprzez realizację zgłoszonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą się przyczyniały do implementacji założeń rewitalizacji. Zarówno administracja gminna, jak i pozostałe podmioty realizujące projekty rewitalizacyjne powinny pozostawać we współpracy z Komitetem Rewitalizacji w celu usprawniania procesów rewitalizacji (poprzez uczestnictwo w monitoringu i ewaluacji GPR).

Z uwagi na to, że koordynatorem całego procesu rewitalizacji Gminy Sadki będzie Urząd Gminy Sadki, który jako instytucja samorządowa posiada odpowiedni potencjał organizacyjny oraz doświadczenie niezbędne do realizacji tego zadania, Wójt Gminy Sadki wyznaczy pracownika odpowiedzialnego za wsparcie wszystkich powyższych organów w realizacji ich zadań.

Partycypacja społeczności lokalnej odgrywa znaczącą rolę na każdym etapie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji i ma duże znaczenie w pozyskiwaniu starannych i szczegółowych informacji dotyczących problemów, potrzeb oraz potencjałów danego obszaru. Aktywna postawa interesariuszy na każdym etapie realizacji programu umożliwi im znacząco wpłynąć na przekształcenie sfery społecznej, gospodarczej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej według ich potrzeb. Z tego powodu konieczne jest dawanie możliwości wymiany informacji i dialogu w formie, jaką powinna przyjąć rewitalizacja za pomocą zróżnicowanych mechanizmów promocyjnych i informacyjnych.

Wcześniej wspomnianymi mechanizmami promocji i informacji są:

- różnego rodzaju zebrania, spotkania, warsztaty oraz konsultacje z mieszkańcami w szczególności obszarów rewitalizowanych oraz innymi interesariuszami rewitalizacji, które są źródłem wymiany informacji i koncepcji przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- rozprowadzane wśród interesariuszy informatory, ulotki, plakaty, które rozpowszechnią proces rewitalizacji,
- umieszczanie informacji w prasie, na tablicy ogłoszeń oraz na stronach internetowych i serwisach społecznościowych.

Mechanizmami partycypacji społecznej są np. czynne uczestnictwo w projektach, współdecydowanie oraz kontrola obywatelska. Mechanizmy promocji i informacji nieodłącznie łączą się z mechanizmami partycypacji społecznej.

Za pomocą wyżej wspomnianych mechanizmów społeczność lokalna ma sposobność czynnego uczestnictwa w kreowaniu wizji obszaru zrewitalizowanego oraz współdecydowania o formie zmian.

Aby zagwarantować uczestnictwo dużej grupy interesariuszy podczas konsultacji społecznych, informacje dotyczące ich rozpoczęcia oraz ich postaci będą za każdym razem ogłaszane, co najmniej 7 dni przed planowanym termin ich przeprowadzania w sposób zwyczajowo przyjęty w Gminie oraz poprzez ogłoszenie na stronie Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej. Termin na składanie uwag będzie trwał minimum 30 dni, a niezwłocznie po zakończeniu każdej z form konsultacji będzie tworzony raport dotyczący ich przebiegu.

Mechanizmy promocji i informacji oraz mechanizmami partycypacji społecznej mają za zadanie ożywić oraz czynny udział społeczności lokalnej na rzecz rozwoju lokalnego.

15. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu PR

Stosowanie systemu monitorowania etapów realizacji procesu rewitalizacji jest niezbędne, aby został on odpowiednio przeprowadzony. Nadzór polegać będzie na gromadzeniu i analizowaniu informacji o realizacji przyjętych projektów. Analiza zarówno danych ilościowych, jak i jakościowych pozwoli, w przypadku wystąpienia takiej konieczności, na wczesne wykrycie niezgodności, a także pozwoli na zapobiegnięcie możliwych do rozpoznania komplikacji. Można wyróżnić formy monitorowania takie jak:

- bieżąca inspekcja wykonanych w danym momencie inwestycji, gromadzenie danych dotyczących postępów w ich realizacji, a także zapewnieniu zgodności z założeniami i harmonogramem Gminnego Programu Rewitalizacji,
- kontrola finansowania projektów oraz trwałości planowanych rezultatów.

Poszczególne przedsięwzięcia będą objęte jednakowym systemem ewaluacji. Odpowiedzialni za to będą pracownicy Urzędu Gminy, zajmujący się sprawami rewitalizacji. Dokonywać oni będą ewaluacji poszczególnych przedsięwzięć, a także corocznej ewaluacji realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji w postaci sprawozdań końcowo-rocznych, opartych na wypełnionej karcie oceny realizacji przedsięwzięcia, wypełnianej przez podmiot realizujący przedsięwzięcie. Coroczna ocena realizacji programu będzie podlegać zaopiniowaniu przez Radę Gminy na wniosek Wójta Gminy oraz ogłoszeniu na stronie internetowej Gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Sadki.

W przypadku stwierdzenia, że Program wymaga zmian Wójt Gminy wystąpi do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę dołączając opinię pracowników Urzędu Gminy zajmujący się sprawami rewitalizacji.

Na etapie ewaluacji zastosowane zostaną następujące mechanizmy włączania interesariuszy: aktywność pracowników Urzędu Gminy, zajmujących się sprawami rewitalizacji oraz działania związane z informowaniem mieszkańców o przebiegu realizacji Programu i jego wynikach (np. strona internetowa, Biuletyn Informacji Publicznej Gminy Sadki, spotkania informacyjne).

PO zakończeniu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji zostanie przeprowadzona ewaluacja ex-post, która posłuży do rozliczenia wyników prac związanych z programem. Będzie to kompleksowa ocena efektów realizacji oparta na wypełnionej karcie

oceny realizacji przedsięwzięcia, porównanie osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu z prognozowanymi, a także zostaną podjęte kroki w celu wyznaczenia kierunków rewitalizacji na następne lata. W wyniku oceny zostanie sporządzony raport z realizacji programu, który zostanie zamieszczony na stronie internetowej Gminy i Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Sadki.

Poszczególne przedsięwzięcia będą objęte jednakowym systemem ewaluacji. Za prowadzenie monitoringu odpowiedzialna będzie Rada Gminy Sadki. Będzie ona dokonywała ewaluacji poszczególnych przedsięwzięć, a także corocznej ewaluacji realizacji celów gminnego Programu Rewitalizacji. Ewaluacja uwzględniła będzie następujące kryteria oceny:

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie wartości docelowych wskaźników produktu i rezultatu.

Tabela 11. Zestawienie wartości docelowych wskaźników produktu i rezultatu

Wskaźnik produktu/rezultatu	Jednostka	Wartość bazowa	Wartość docelowa
Liczba osób korzystających z nowo powstałej infrastruktury	os.	0	2292
Powierzchnia objęta działaniami rewitalizacyjnymi	m ²	0	10482
Liczba zorganizowanych rajdów rowerowych	szt./rok	0	3
Liczba zorganizowanych imprez integracyjnych na świeżym powietrzu	szt./rok	0	2 na rok w każdej miejscowości
Liczba zrewitalizowanych/zmodernizowanych obiektów	szt.	0	3
Liczba nowopowstałych biesiadników	szt.	0	4
Liczba zorganizowanych wspólnych uroczystości i imprez integracyjnych	szt./rok	0	2/rok
Liczba osób korzystających z zajęć edukacyjnych	os.	0	chętni mieszkańcy wsi Dębionek, Kraczki i Liszkówko
Liczba przeprowadzonych zajęć edukacyjnych	h/miesiąc	0	30

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 12. Karta oceny realizacji przedsięwzięcia

Ocena przedsięwzięcia	Tak	Nie
Trafność interwencji - czy cele interwencji były zgodne ze zidentyfikowanymi problemami i potrzebami?		
Skuteczność - czy efekt, który osiągnięto jest tym, który planowano osiągnąć?		
Uzyskania wskaźników - czy uzyskano planowane wskaźniki rewitalizacji:		
<ul style="list-style-type: none"> • czy planowane wskaźniki korelują ze stwierdzonymi problemami na obszarze rewitalizacji 		
<ul style="list-style-type: none"> • czy uzyskano planowane produkty danego przedsięwzięcia 		
<ul style="list-style-type: none"> • czy uzyskano planowane rezultaty danego przedsięwzięcia 		
<ul style="list-style-type: none"> • czy planowane wskaźniki odzwierciedlają poprawę stwierdzonej sytuacji kryzysowej na obszarze rewitalizacji 		
Użyteczność - czy interwencja spełniła oczekiwania adresatów		
Trwałość - czy osiągnięte efekty przedsięwzięcia mają trwały charakter		

15.1. Procedura zgłaszania nowych zadań do GPR

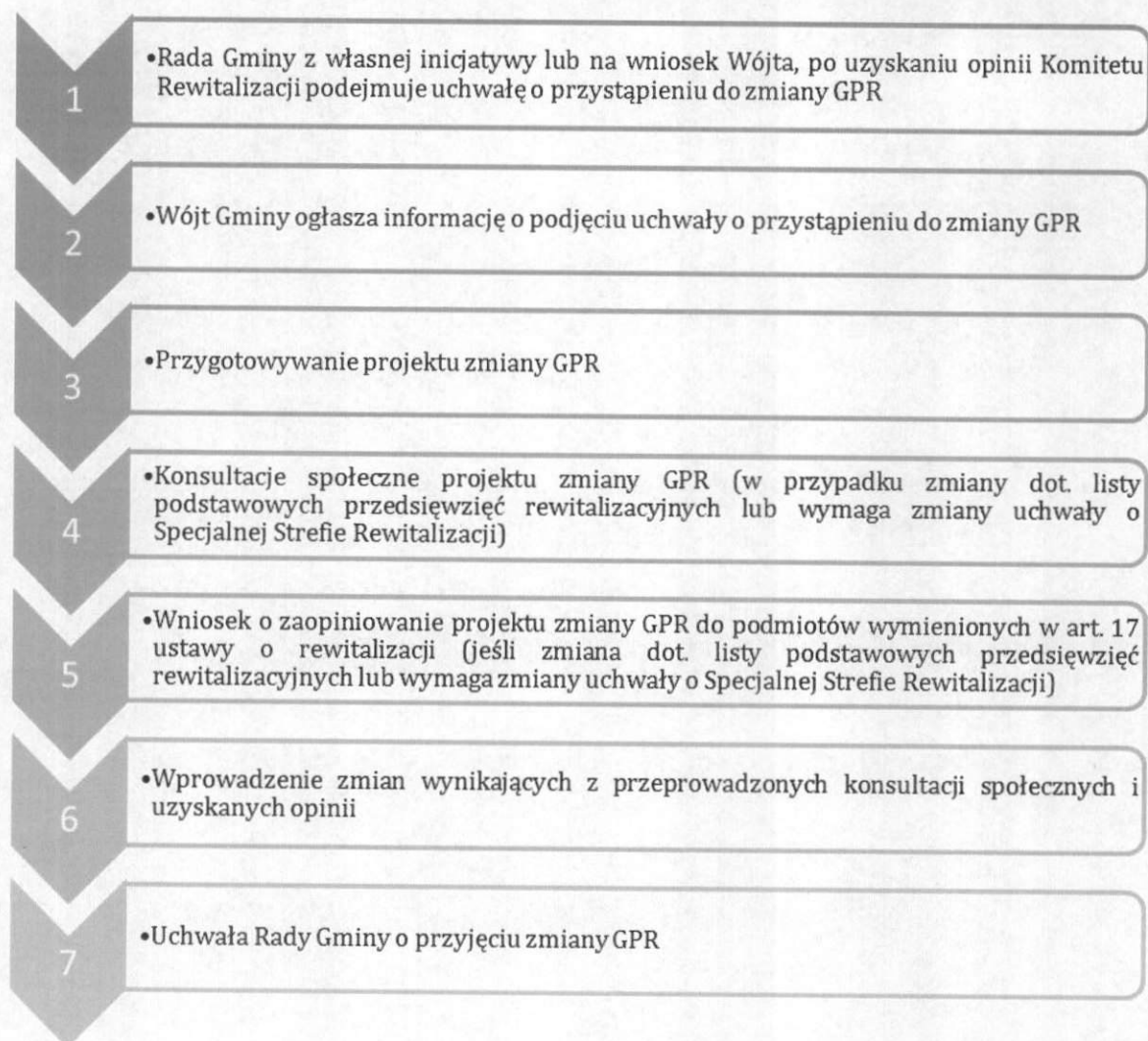
Wszystkie instytucje zaangażowane we wdrażanie Programu, w tym Partnerzy Programu oraz mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mają możliwość zgłoszenia nowego zadania do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Sadki. Proces ten reguluje poniższa procedura:

- propozycję nowego zadania, opisaną zgodnie z kartą projektu Gminnego Programu Rewitalizacji może zgłosić instytucja użytku publicznego lub mieszkańcy obszaru rewitalizacji, przy czym dana instytucja lub osoba może zgłosić 1 projekt raz na pół roku. Propozycje zadań zbierane będą raz w roku i muszą zostać złożone do Komitetu Rewitalizacji w wyznaczonym przez niego terminie.
- po upływie tego terminu Komitet Rewitalizacji przystępuje do opiniowania projektów Gminnego Projektu Rewitalizacji opiniuje zebrane propozycje zadań rewitalizacyjnych dla danego obszaru oraz zgłasza własne zadania.
- na kolejnej sesji Rady Gminy Komitet Rewitalizacji przedstawia projekty zatwierdzone przez Komisję i poddaje je pod głosowanie Rady Gminy.

15.2. Procedura zgłaszania propozycji zmian do GPR

Wszystkie instytucje zaangażowane we wdrażanie Programu, w tym Partnerzy Programu oraz mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mają możliwość zgłoszenia propozycji zmian w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Sadki. Proces ten reguluje poniższa procedura:

- Propozycję zmiany w zakresie obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem może zgłosić instytucja użytku publicznego lub mieszkańcy obszaru rewitalizacji, przy czym dana instytucja lub osoba może zgłosić 1 projekt raz na pół roku. Propozycje zmian zbierane będą raz w roku i muszą zostać złożone do Komitetu Rewitalizacji w wyznaczonym przez niego terminie,
- Po upływie tego terminu Komitet Rewitalizacji opiniuje zebrane propozycje zmian dotyczących obszaru rewitalizacji,
- Na kolejnej sesji Rady Miejskiej komitet Rewitalizacji przedstawia propozycje zmian zatwierdzone przez Komisję i poddaje je pod głosowanie Rady Gminy.

Rysunek 9. Schemat wprowadzania zmian do GPR

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (t.j. Dz.U. z 2015r. poz. 1777 ze zm.)

16. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

16.1. Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3

Komitet Rewitalizacji, to ciało doradczo-opiniotwórcze, przewidziane w ustawie o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku, jako podmiot wspierający Wójta Gminy w podejmowaniu decyzji i wydawaniu opinii o działaniach rewitalizacyjnych. Komitet Rewitalizacji, zgodnie z prawodawstwem został powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Sadki. Jego zasady działania zostaną określone w odrębnej uchwale Rady Gminy w sprawie określenia zasad powoływania oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

17. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

17.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Na dzień przyjęcia uchwały o przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Sadki na lata 2016-2020 nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, jednakże gmina zastrzega sobie możliwość jej powołania, zgodnie z art. 25 ustawy o rewitalizacji.

17.2. Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

17.2.1. Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Sadki na lata 2016-2020, nie przewiduje wprowadzenia zmian w obecnym dokumencie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sadki.

17.2.2. Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Na dzień przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Sadki na lata 2016- 2020, nie przewiduje się wprowadzenia zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jednakże gmina zastrzega sobie możliwość wprowadzenia zmian, w razie zmian/aktualizacji w dokumencie GPR.

18. Ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z zasadami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko projekt niniejszego dokumentu został przedłożony Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bydgoszczy w sprawie uzgodnienia konieczności przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz określenia zakresu i stopnia szczególności informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w przypadku konieczności jej opracowania.

W wyniku uzyskanych opinii odstąpiono od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Sadki na lata 2016-2020. Szczegółowe informacje w tym zakresie zamieszczono na stronie internetowej Gminy i Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Sadki.

Bibliografia:

1. Uchwała Nr X/56/2015 Rady Gminy Sadki z dnia 3 września 2015r. w sprawie *uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sadki*
2. Uchwała Nr X/55/2015 Rady Gminy Sadki z dnia 3 września 2015r. w sprawie *przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Sadki do 2020*
3. Uchwała Nr XL/4/2014 Rady Gminy Sadki z dnia 30 stycznia 2014r. w sprawie *uchwalenia strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy Sadki na lata 2014-2021*
4. Uchwała Nr XLIII/26/2014 Rady Gminy Sadki z dnia 24 kwietnia 2014r. w sprawie *uchwalenia „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Sadki na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020”*
5. Uchwała Nr XLI/693/13 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 października 2013r.
6. Dane z Głównego Urzędu Statystycznego (<https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>)
7. Geografia regionalna Polski, 2002, Warszawa PWN
8. *Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2014*, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Bydgoszcz-Toruń-Włocławek, 2015
9. *Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2015*, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Bydgoszcz-Toruń-Włocławek, 2016
10. *Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2016*, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Bydgoszcz-Toruń-Włocławek, 2017
11. *Krajowa Polityka Miejska 2023*, październik 2015, Warszawa
12. *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, 2 sierpnia 2016 r., Warszawa (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016)
13. Ustawa z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (t.j. Dz.U. z 2015r. poz. 1777 ze zm.)
14. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (t.j. Dz. U. z 1990r. Nr 16, poz. 95 ze zm.)

15. Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (M.P. z 2017r. poz. 260)
16. Uchwała Nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności (M.P. z 2013r. poz. 121)
17. Uchwała nr XLI/693/13 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 października 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+
18. Uchwała Nr 7/284/17 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie zatwierdzenia zmian Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 wymagających notyfikacji do Komisji Europejskiej
19. Uchwała Nr XIII/285/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 października 2015 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020”
20. Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 Toruń, 27 lipca 2016 r.
21. Uchwała Nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności
22. System monitorowania rewitalizacji, Kraków 2010, Wojciech Jarczewski, Janusz Jeżak, str. 14

Strony internetowe:

- www.gminy.pl (Dostęp 01.06.2017r.)
- <http://wikitravel.org> (Dostęp 01.06.2017r.)
- www.stat.gov.pl
- www.sadki.pl
- <http://www.polskiezabytki.pl/>
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Mezoregiony_Kondrackiego.png (Dostęp: 02.06.2017r.)

Spis tabel:

Tabela 1. Liczba ludności w poszczególnych sołectwach Gminy Sadki na koniec roku 2015.....	21
Tabela 2. Wartości wskaźników sfery społecznej.....	24
Tabela 3. Wartości wskaźników dla poszczególnych obszarów w danych sferach.....	25
Tabela 4. Powiązania celów postawionych w GPR z celami strategicznymi Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sadki na lata 2014-2021	55
Tabela 5. Powiązania celów postawionych w GPR z celami głównymi Strategii Rozwoju Gminy Sadki do 2020 roku	55
Tabela 7. Główne przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	57
Tabela 11. Główne przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe.....	62
Tabela 9. Charakter powiązań pomiędzy przedsięwzięciami	65
Tabela 10. Wykaz projektów Gminy Sadki z dofinansowaniem ze środków unijnych w latach 2007-2013.....	67
Tabela 13. Kompetencje Rady Gminy Sadki, Wójta Gminy Sadki i Komitetu Rewitalizacji w systemie zarządzania realizacją GPR.....	74
Tabela 6. Zestawienie wartości docelowych wskaźników produktu i rezultatu	79
Tabela 14. Karta oceny realizacji przedsięwzięcia.....	80

Spis rysunków:

Rysunek 1. Położenie Gminy Sadki na tle kraju, województwa kujawsko-pomorskiego oraz powiatu nakielskiego.....	14
Rysunek 2. Schemat wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji.....	23
Rysunek 3. Rozmieszczenie obszarów zdegradowanych	26
Rysunek 4. Mapa obszaru rewitalizacji zaznaczony kolorem czerwonym	42
Rysunek 12. Potrzeby socjalne mieszkańców sołectwa Kraczki [opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy]	50
Rysunek 13. Stosunek zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w miejscowości Kraczki do średniej dla Gminy [opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy]	51
Rysunek 15. Plakat informujący o spotkaniu w ramach konsultacji projektu uchwały o obszarach zdegradowanych i rewitalizacji [opracowanie własne].....	71

Rysunek 16. Formularz konsultacyjny za pomocą którego można było składać propozycje projektów rewitalizacyjnych [opracowanie własne]	72
Rysunek 17. Schemat wprowadzania zmian do GPR	82

Załącznik

KONSULTACJE SPOŁECZNE – ANKIETA

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY SADKI NA LATA 2016 - 2020

Rewitalizacja ma na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów, na których występują problemy w sferze społecznej, technicznej, gospodarczej lub środowiskowej. Przyczyni się to do poprawy jakości życia mieszkańców.

W związku z przystąpieniem do opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Sadki na lata 2016 - 2020, prosimy o wypełnienie ankiet. Będzie można je składać osobiście w Urzędzie Gminy w Sadkach lub przesłać listownie na adres Future Green Innovations S.A. ul. Podole 60, skrytka 62, 30 - 394 Kraków lub mailem na adres: rewitalizacja@greenfuture-projekt.pl

Zapraszamy do wypełnienia ankiety do 7 listopada 2016 r. Państwa opinia jest kluczowa przy wykonaniu projektu!

1. Proszę wskazać co Pani/Pana zdaniem stanowi o atrakcyjności Gminy? Proszę wstawić „X” w maksymalnie 2 kolumnach.

Walory przyrodnicze	Walory historyczne	Oferta turystyczna	Oferta kulturalna	Atrakcyjność dla inwestorów	Infrastruktura	Inne

2. Czy Pani/Pana zdaniem Gmina Sadki potrzebuje rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzenno-środowiskowego poprzez realizację działań w zakresie rewitalizacji? Proszę wstawić „X” w 1 kolumnie.

Zdecydowanie TAK	Raczej TAK	Raczej NIE	Zdecydowanie NIE

3. Wstępnie wskazano poniższe obszary na których stwierdzono występowanie problemów. Czy uważa Pan(i), że powinny zostać one poddane działaniom rewitalizacyjnym? Proszę wstawić „X” w dowolnej ilości kwadratów.

- Anieliny   Broniewo   Dębionek   Kraczk
 Liszkówko   Radzicz   Samostrzel

4. Dlaczego Pana(i) zdaniem ten obszar Gminy jest zdegradowany? Proszę wstawić „X” w maksymalnie 5 wierszach.

zanieczyszczone środowisko		słaby rozwój handlu i usług	
patologie społeczne		słabo rozwinięta baza turystyczna i rekreacyjno-wypoczynkowa	
przestępczość		zły stan dróg i komunikacji	

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY SADKI NA LATA 2016-2020

mało lub brak miejsc pracy		zły stan zabytków	
małe zasoby mieszkaniowe		inne (jakie) :	
niska aktywność mieszkańców		.....	

5. Jakie **problemy ekonomiczne**, na wskazanym obszarze, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?
Proszę wstawić „X” w maksymalnie 5 wierszach.

brak miejsc pracy		niewystarczająca ilość i niski standard mieszkań	
słaby rozwój handlu		zły stan zabytków	
brak lub zbyt mała ilość połączeń komunikacyjnych z innymi ośrodkami		niewielka ilość (mała aktywność) małych i średnich przedsiębiorstw	
brak lub zła jakość terenów inwestycyjnych		brak wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw	
zła gospodarka odpadami, ściekami		inne (jakie):.....	

6. Jakie **problemy społeczne**, na wskazanym obszarze, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?
Proszę wstawić „X” w maksymalnie 6 wierszach.

przestępczość		przestępczość młodocianych	
bezrobocie		chuligaństwo	
bieda		utrudniony dostęp społeczeństwa do dobrych szkół	
alkoholizm		niedobór instytucji/organizacji pomagających w znalezieniu pracy (przekwalifikowanie, szkolenia)	
przemoc w rodzinie		niewystarczający lub brak dostępu do nowoczesnej technologii (komputer, Internet)	
narkomania		emigracja z Gminy młodych i dobrze wykształconych osób	
mało organizacji pozarządowych		inne (jakie):.....	

7. Jakie **problemy związane z jakością życia**, na wskazanym obszarze, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY SADKI NA LATA 2016-2020

Proszę wstawić „X” w maksymalnie 4 wierszach.

zły stan estetyczny otoczenia	zły stan nawierzchni dróg
brak lub słaba aktywność ośrodków kulturalno-rekreacyjnych i sportowych w pobliżu miejsca zamieszkania	słaby przepływ informacji w sprawach dotyczących najbliższego otoczenia zamieszkania
zły stan infrastruktury wokół budynków publicznych	brak poczucia bezpieczeństwa w okolicy zamieszkania
brak instytucji, organizacji integrujących mieszkańców Gminy	słaba samoorganizacja społeczna i współpraca między mieszkańcami a władzami publicznymi
niewystarczająca oferta zagospodarowania czasu dla osób starszych (seniorów)	niewystarczający poziom skanalizowania i zwodociągowania gminy
inne	
(jaki):.....	

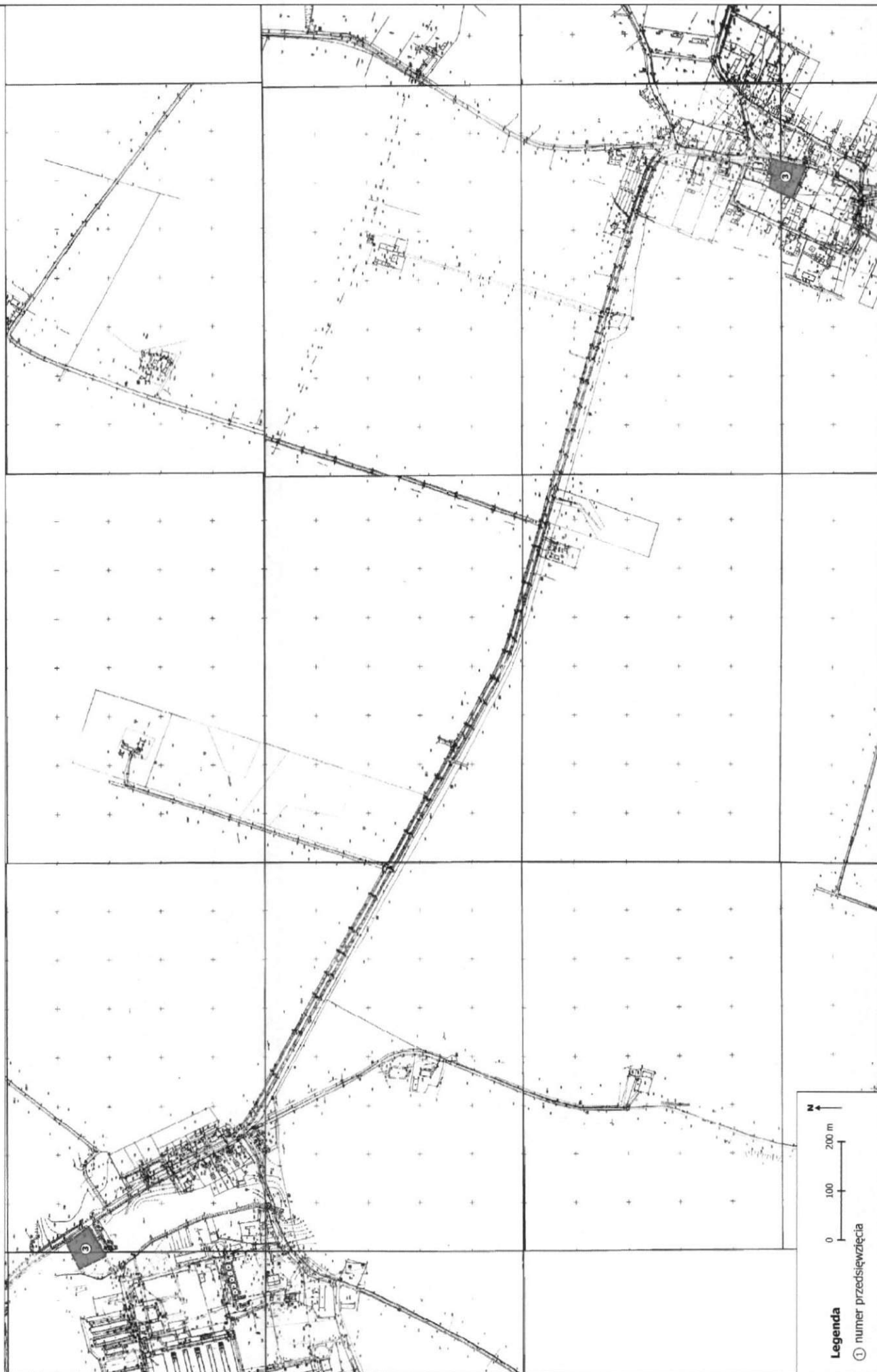
8. Proszę wypisać jakie **przedsięwzięcia/ inwestycje/ projekty** widziałby Pan(i), aby zrealizować w ramach programu rewitalizacji?

<p style="text-align: center;">Inwestycyjne, typu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa obiektów kultury - jakich? - budowa infrastruktury turystycznej - jakiej? - zagospodarowanie obszaru- w jaki sposób? - utworzenie miejsc wypoczynkowych - jakich? - utworzenie organizacji pozarządowych - jakich? itp. 	
<p style="text-align: center;">Spoleczne, typu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkolenia - jakie? - wydarzenia integrujące mieszkańców - jakie? - warsztaty i pokazy - jakie? - wsparcie przedsiębiorczości - w jakiej formie? 	

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY SADKI NA LATA 2016-2020

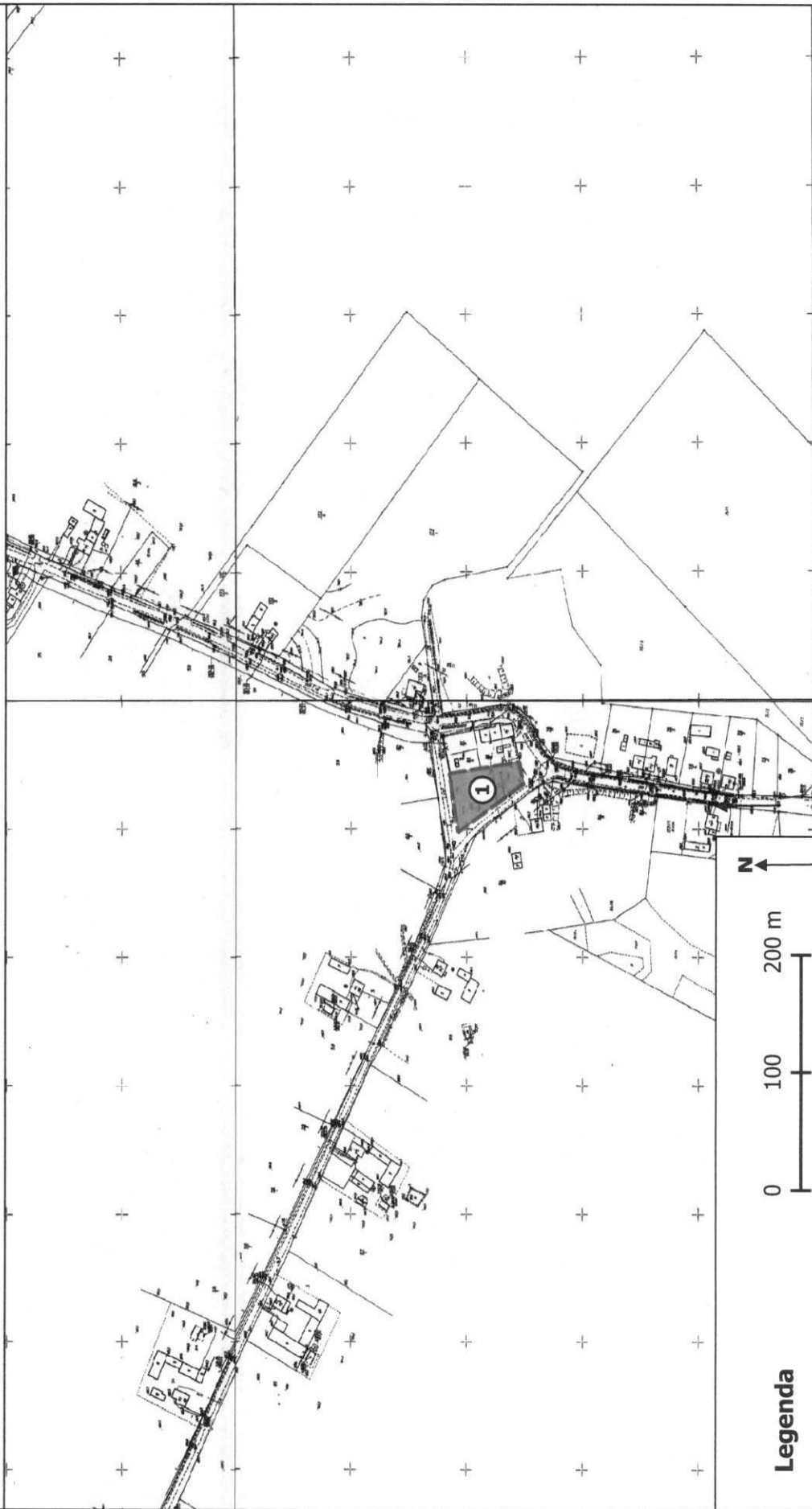
<p>- aktywizacja bezrobotnych - w jaki sposób? - aktywizacja osób starszych - poprzez jakie działania? itp.</p>	
---	--

Załącznik nr 1. Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji gminy Sadki. Arkusz 1. Dębionek. Skala 1:5000

**Załącznik nr 1. Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji gminy Sadki.
Arkusz 2. Liszkówko. Skala 1:5000**

N

Legenda

① numer przedsięwzięcia

**Załącznik nr 1. Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji gminy Sadki.
Arkusz 3. Kraczk. Skala 1:5000**

